

1. IME I ADRESA OPERATERA

Podnosilac zahtjeva:	„SUŠA - COMMERC“ d.o.o. Visoko,
Adresa:	Ciglane bb, 71 300 Visoko
Telefon:	+387 32 740 219
Fax:	+387 32 740 228
e-mail:	susacomm@bih.net.ba susacommercedoo@bih.net.ba
Broj predmeta:	23-Z-OD/2021
Predmet:	Zahtjev za obnavljanje okolinske dozvole
Konsultant:	„MULTITEH INŽINJERING“ d.o.o. Zenica
Na zadatku radili:	Emina Kadić, dipl.ing.hem. _____
	Nermana Beganović, dipl.ing.građ. _____
	Refik Mujkanović, dipl.ing.maš. _____
	Salih Husremović, dipl.ing.el. _____
Tel.	032 /430 806
Web adresa	www.multiteh.ba
E-mail	info@multiteh.ba

2. IZVOD IZ PLANSKOG AKTA ODNOSNOG PODRUČJA SA UCRTANOM LEGENDOM O NAMJENI POVRŠINA ŠIREG PODRUČJA I NAMJENAMA POVRŠINE PREDMETNE LOKACIJE

Objekat benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Visoko nalazi se u ulici Ciglanska bb, općina Visoko. Društvo „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko posjeduje urbanističku saglasnost, broj 12-23-9189/02 i Rješenje o odobrenju za građenje benzinske pumpe sa pratećim sadržajima na parceli k.č. 1241 KO Visoko, broj 12-23-2340/02.

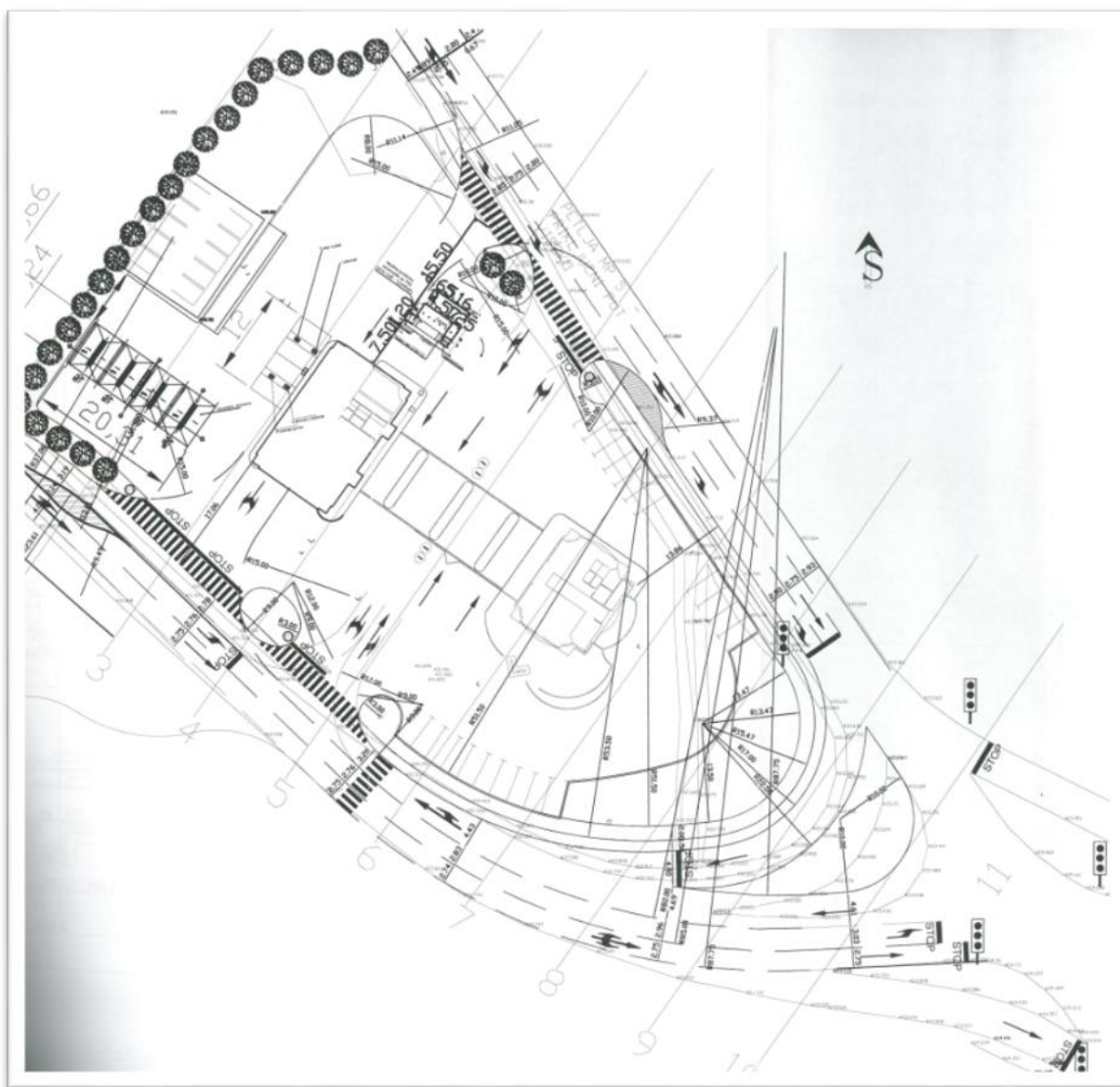
Kompleks benzinske pumpe i pratećih sadržaja se nalaze između regionalnog puta RP 455 Kakanj-Visoko sa jedne strane a sa druge strane se nalazi asfaltni put koji se veže na petlju autoputa A1.

Kompleks benzinske pumpe i pratećih sadržaja čine objekti: objekat benzinske pumpe, autopraonica, rezervoari za gorivo, nadstrešnica, terminali za istakanje goriva, prodavnica, trokomorni betonski separator ulja i masti, sanitarije, septička jama, saobraćajnice i parking površine.

Prethodna okolinska dozvola izdata je 2016. godine proizvodno-trgovačkom društvu „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko za kompleks benzinske pumpe i pratećih sadržaja u naselju Ciglane na lokalitetu označenom kao k.č. broj: 1241 K.O. Visoko, općina Visoko.

Okolinska dozvola je izdata za kompleks benzinske pumpe koji sadrži:

- Sistem za skladištenje i istakanje tečnih goriva sačinjen od pet jednokomornih čeličnih dvoplašnih rezervoara;
- Tri pumpna automata proizvođača „TOKHEIM“;
- Glavni prodajno uslužni objekat spratnosti prizemlje i sprat u sklopu kojeg se nalaze: prodavnica, priručni magacin, sanitarni dio za osoblje, sanitarni dio za goste, cafe;
- Trokomorni separator ulja i masti zapremine 7500 L;
- Kotlovnica koja se nalazi u objektu skladišta, a koja kao energent koristi gradsku mrežu plina;
- Mobilna paleta za smještaj boca propan-butana;
- Objekat autopraonice;
- Manipulativne i pristupne saobraćajnice (asfaltna i betonska podloga) sa parking prostorom;

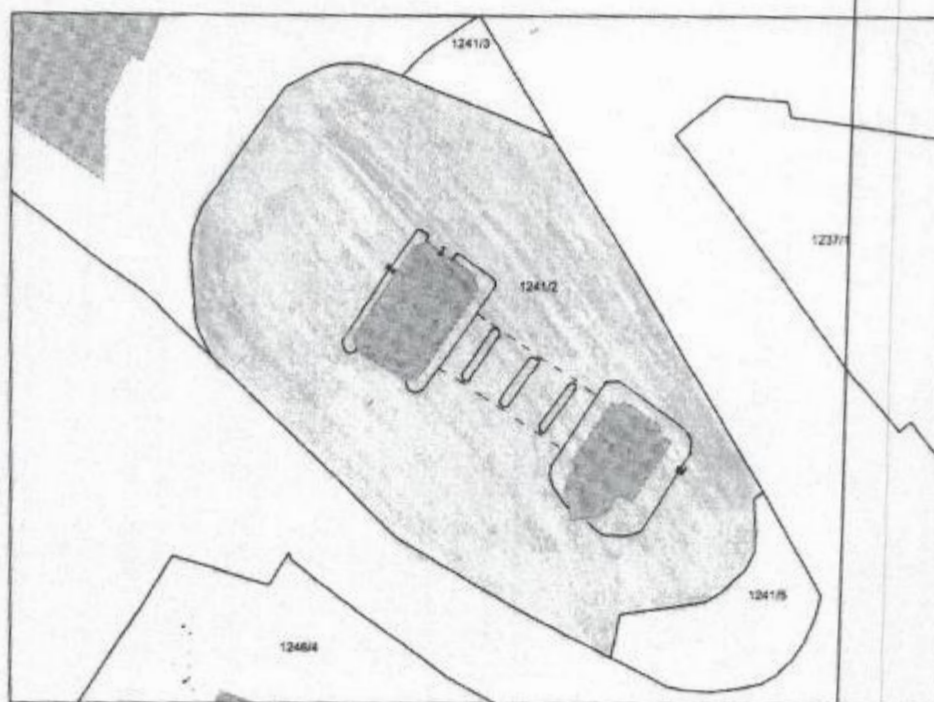

Slika1. Situacija 1:500, Objekt benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Ciglane

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zenicko-dobojski kanton
Općina Visoko
Služba za urbanizam, stambeno-
komunalne poslove i katastar nekretnina
UR BROJ: 03-30-6-4622/2014-2
DATUM: 21.11.2014

Katastarska općina: Visoko
Broj plana: 10
Nomenklatura lista: -
Razmjera plana 1:1000

KOPIJA KATASTARSKOG PLANA
Razmjera 1:1000

Naknada za korištenje podataka izmjere i katastra (Službene novine Federacije BiH, broj 69/2005), po tarifnom broju 1 1.3.1 u iznosu od 12.00 KM

PL/KKU	Naziv	Podaci o osobama		Pravo	Udio
		Adresa			
3881	"SUŠA COMMERCE" D.O.O. VISOKO	VISOKO, D. ŽIMČA BB.			1/1
3881	"SUŠA COMMERCE" D.O.O. VISOKO	VISOKO, D. ŽIMČA BB.		Posjednik	1/1

PL/KKU	Parcela	Način korištenja	Podaci o parceli		Površina (m ²)
			Naziv		
3881	1241/2	Poslovna zgrada u privredi	BENZINSKA PUMPA		190
3881	1241/2	Zemljište uz privrednu zgradu	BENZINSKA PUMPA		4768
3881	1241/2	Poslovna zgrada u privredi	BENZINSKA PUMPA		244

BOMOĆNICA OPĆINSKE NACELNICE

Slika 2. Izvod iz katastarskog plana benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Ciglane

3. LOKACIJA POGONA I POSTROJENJA

Objekat benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Ciglane sa pratećim sadržajima lociran je u Zeničko-Dobojskom kantonu u općini Visoko.

Lokacija objekata nalazi se van granica urbanog područja sa desne strane neposredno uz lokalnu cestu prema centru grada nakon isključenja sa autoputa prema gradu Visokom. Objekat je determiniran neposrednom blizinom raskrsnice Visoko Centar-Kiseljak-Kakanj stari put. Udaljen je samo par stotina metara od centra grada Visoko. Sa lijeve strane kompleksa objekata benzinske pumpe postoji izlaz-ulaz na lokalnu cestu prema centru grada, dok sa desne strane objekta postoji izlaz-ulaz na stari put Kakanj-Visoko. Objekat je urađen kao dvosmjerno prolazni.

Slika 3. Satelitski prikaz predmetnog objekta (Izvor: google maps)

U pogledu mikrolokacije objekta može se konstatovati slijedeće:

- objekat se nalazi u jednom otvorenom slobodnom prostoru koji je povezan sa bočnih strana, ulaznim i izlaznim saobraćajnicama koje se direktno vežu sa lokalnim putem Kakanj-Visoko i izlazom iz grada Visoko prema autoputu.
- ispred objekta i instaliranih uređaja nalazi se prostorni betonski plato na koji se veže široki pojas sa uređenom zelenom površinom.
- objektu benzinske pumpe i pratećim sadržajima vezanim uz benzinsku pumpu može se prići sa sve četiri strane što je dosta povoljno sa aspekta zaštite od požara i eventualnog nastanka nesreće većih razmjera i sl.
- u neposrednoj blizini objekta benzinske pumpe nema drugih objekata tako da ne postoji mogućnost obostranog prenosa požara u određenim uslovima i sl.

3.1. Tehnički opis benzinske pumpe

Benzinska pumpa sa pratećim sadržajima je namjenski izrađen objekat za opskrbu motornih vozila gorivom.

Objekat benzinske pumpe je spratnosti prizemlja sa jednim spratom i na njega se sa prednje strane veže nadstrešnica za tri ostrva sa pumpnim automatima. Na drugoj strani se nadstrešnica oslanja i veže sa objektom autopraonice, čineći tako jednu kompleksnu cjelinu.

Slika 4. Prikaz benzinske pumpe „SUSA COMMERCE“, Ciglane

Projektovan je i izrađen sa klasičnim građevinskim materijalima ukupne površine cca 120 m². Krov objekta je jednovodni sa padom od 5 stepeni sa primarnim nosačima od čeličnih rešetki.

Nadstrešnica za ostrvo sa pumpnim automatima je dimenzija cca 10,0 × 22,0 m. Oslanja se na konstrukciju objekta i četiri betonska stuba, koji se nalazi na ostrvu sa pumpnim automatima.

Tabela 1. Objekat benzinske pumpe ima slijedeće sadržaje:

r/b	NAZIV PROSTORIJE	POVRŠINA PROSTORIJE
1.	Prodavnica	cca P = 40,5 m ²
2.	Priručni magacin	cca P = 10 m ²
3.	WC ivnalidne osobe	cca P = 3,5 m ²
4.	Caffe	cca P = 70,0 m ²
Ukupna korisna površina		P= 124 m ²

Objekat nadstrešnice ima gabarite $10,00 \times 22,00$ m sa ukupnom površinom cca $220,00 \text{ m}^2$. Slobodan prolaz ispod svih elemenata nadstrešnice je 4,6 m.

Kompletan manipulativni prostor benzinske pumpe sa pratećim objektima je presvučen asfaltnom i betonskom podlogom i uz njega se nalazi posebno uređeni dio zelene površine.

Benzinska pumpa je projektovana kao dvosmjerno-prolazna. Od lokalnog puta je udaljena cca 17,00 m i odvojena prometnom otokom (ivičnjak-zelena trava-ivičnjak) širine cca 2,0 m.

Ostrva sa pumpnim automatima su od ruba postojećeg asfalta na kolovozu udaljen cca 30,0m. Na svakom ostrvu smješten je pumpni automat sa po 8 pipaca (pištolja za istakanje), što omogućava obostrano korištenje automata.

Ukupno ima 3 pumpna automata za istakanje goriva sa po 8 pipaca (pištolja za istakanje goriva).

Investitor „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. izgradio je samouslužnu autopraonicu u krugu benzinske pumpe. Autopraonica je izgrađena na k.č. br. 1241/2 K.O. Visoko u sklopu postojeće BS Suša. Objekat samouslužne autopraonice se nalazi između regionalnog puta RP 455 Kakanj-Visoko sa jedne strane a sa druge strane se nalazi asfaltni put koji se veže na petlju autoputa A1. Poslovni objekat je vanjskih dimenzija $20,31 \times 6,66$ m, spratnosti prizemlje „P“. Udaljenost poslovnog objekta od saobraćajnice je 12, 00 m a ostale udaljenosti su prikazane na situaciji.

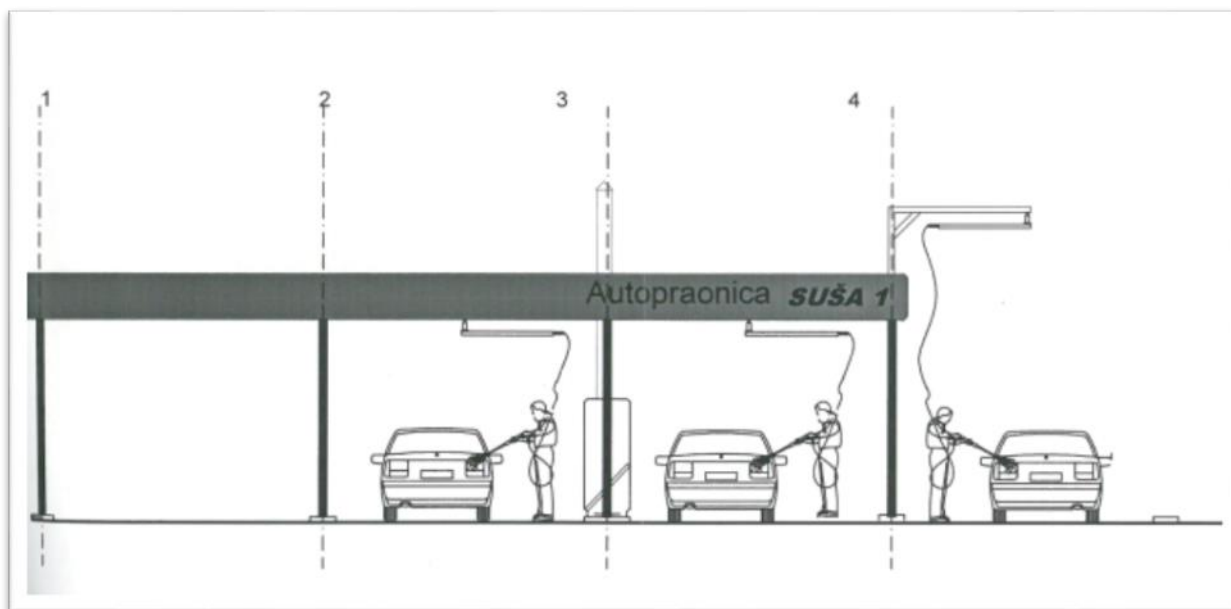

Slika 5. Samouslužna utopraonica

Objekat autopraonice na koji se oslanja nadstrešnica sa ostrvima za pumpne automate je projektovan i izgrađen tako da omogućava visok ekološki standard, a istovremeno kvalitetu usluge pranja osobnih vozila. Prilaz objektu je obezbijeđen preko zajedničke manipulativne površine na platou na kome je smještena benzinska pumpa sa pratećim sadržajem.

Ispod prostora za pranje vozila nalazi se slivna rešetka koja je povezana sa separatorom ulja i masti ukupnog kapaciteta 7500 litara. Separator je izveden kao trokomoran, sa odnosom 1/2V:1/4V:1/4V kojim se smanjuje brzina tečenja, to jest proces taloženja je duži što i jeste cilj.

Projektovane su tri natkrivene autopraonice i jedna nenatkrivena sa tzv. rukom za veća vozila. Površina samouslužne autopraonice je $P=135,26\text{m}^2$.

Slika 6. Prikaz tri natkrivene autopraonice i jedne nenatkrivene

Benzinska pumpa sa svim pratećim sadržajima priključena je na lokalni vodovodni sistem sa hidroforskim postrojenjem. U skladu sa hidrauličnim proračunom objekti su priključeni i na vlastitu septičku jamu odgovarajućeg kapaciteta.

Za poslove održavanja i čišćenja prostora autopraonice zadužena je specijalizirana firma za obavljanje tih poslova.

3.2. Opis proizvodnog procesa pogona i postrojenja

3.2.1. Tehnološki proces na benzinskoj pumpi

Tehnološki proces rada na benzinskoj stanici odvija se na samoj lokaciji gdje se ujedno i obavljaju poslovi pružanja usluga prodaje autokozmetike i druge robe (Slika 7. i 8.).

Na prostoru benzinske pumpe tehnološki proces rada započinje dopremom i pretakanjem različitih vrsta goriva iz auto-cisterni u instalirane podzemne rezervoare, odakle se putem instalacija cjevovoda i pumpnih automata vrši pretakanje i opskrba motornih vozila.

Tehnološki proces rada na prostoru benzinske pumpe pored postojećih sadržaja uglavnom je vezan za instalisane uređaje, opremu i postrojenja kao što su rezervoari, cjevovod i pumpni automati.

Slika 7. Pumpni automat

Slika 8. Prodaja autokozmetike

3.3. Osnovne karakteristike instalacionog sistema benzinske pumpe

3.3.1. Podzemni rezervoari

Za uskladištenje goriva u skladu projektne dokumentacije izvedeni su čelični podzemna dvoplaštni rezervoari prema JUS M.Z3.010 i JUS M.Z3.014.

Na lokaciji benzinske pumpe ugrađena su dva podzemna dvokomorna cilindrična rezervoara označenih kao:

1. R-1, zapremine 50 m³
2. R-2, zapremine 50 m³
3. R-3, zapremine 40 m³
4. R-4, zapremine 20 m³
5. R-5, zapremine 20 m³

Gore navedeni rezervoari se koriste za uskladištenje motornog benzina MB-98, motornog bezolovnog benzina BMB-95, motornog bezolovnog benzina BMB-98 i dizel goriva D-2. Ukupan projektovani kapacitet podzemnih rezervoara za uskladištenje naftnih derivata na benzinskoj stanici iznosi 160.

Oko svih rezervoara je nasuta sitna frakcija pijeska (veličine zrna prema projektnoj dokumentaciji), taj sloj određene debljine ujedno služi kao izolacija i zaštita rezervoarima od oštećenja. Na ovaj način je postignuta veća i trajnija sigurnost po neposrednu okolinu.

Zaštitna instalacija podzemnih rezervoara izvedena je tako da ne propušta vodu, ne napada čelik i da je otporna prema štetnom uticaju zemlje. Instalacija je tako izvedena da može izdržati probojni napon od najmanje 14 000 V.

Slika 9. Prikaz rezervoara goriva

Rezervoari su izvedeni na betonske temelje sa nagibom od 1% prema revizionom otvoru rezervoara i ankerima su zaštićeni od bilo kakvog pomjeranja. Iznad revizionih otvora rezervoara izvedeni su metalni šahtovi sa metalnim poklopcem koji se zaključava.

Na unutrašnjoj strani poklopca rezervoara nalaze se vidljive oznake vrsta goriva koje su smještene u podzemne rezervoare. Dimenzija metalnih šahtova na rezervoarima iznosi cca (1000 × 1000 × 1000) mm.

Rezevoari su snabdjeveni slijedećim priključcima:

- cijev za punjenje rezervoara iz cisterne DN80 (Ø 3“)
- tlačni cjevovod DN50 (Ø 2“)
- odzračni cjevovod DN50 (Ø 2“)
- cijev za mjernu letvu DN50 (Ø 2“)
- mjerna sonda DN50 (Ø 2“).

Odzračivanje rezervoara izvedeno je sa cijevi Ø 2“ DN50 koja se vodi podzemno, te izdiže iznad kote terena na visinu cca 3,0 m. Na krajevima odzračnih cjevovoda postavljeni su odzračni ventili sa „DEVI“ protupožarnom mrežicom.

Radni pritisak rezervoara ne prelazi 0,5 bara. Svi rezervoari na vidnom mjestu imaju oznaku sa natpisom proizvođača, tvorničkim brojem, godinom izrade, nominalnim i stvarnim kapacitetom, najvećim radnim i ispitnim pritiskom i oznakom JUS-a ili brojem atesta.

3.3.2. Automati za istakanje (pumpni automati)

Za istakanje goriva na benzinskoj stanici instalirano je ukupno 2 pumpna automata od proizvođača „TOKHEIM“ i to na dva ostrva po jedan pumpni automat za obostrano točenje sa 8 pipaca (pištolja za istakanje goriva). Svi pumpni automati su sa po 8 pipca, raspoređenih u izvedbi 4 + 4 pipca što omogućava točenje svih vrsta goriva na svakom automatu sa obe strane.

Slika 10. Prikaz pumpnog automata

Priključenje pumpnog automata na tlačne cijevovode izvedeno je gibljivim cijevima Ø 2“ (DN50), prirubnicama i kontra prirubnicama sa dvije rupe. U kućišta automata nalazi se pumpa za gorivo i mjerac protoka, a van kućišta automata nalazi se savitljiva (gibljiva) cijev sa pištoljem i automatskim zapornim ventilom za automatsko zatvaranje u svim položajima.

Pipac (pištolj za istakanje goriva) automata za istakanje je izveden tako da bude obezbjeđen od prepumpavanja i da je onemogućeno njegovo ispadanje pri automatskom zatvaranju. Autoamti za istakanje su postavljeni na zaštitnom ostrvu na betonskom postolju tako da je izdignut iznad pristupnog puta za 15 cm, na udaljenosti cca 20 cm od ivice trotoara.

3.3.3. Cjevovodi

Za transport goriva od rezervoara do pumpnog automata ugrađene su čelične pocinčane cijevi Ø 2“ (DN50) propisanih mehaničkih svojstava.

Svi cjevovodi oko rezervoara do pumpnog automata ispod ceste vode betonskim kanalima na podmetačima i sa suhim pijeskom. Cjevovodi ispod ceste se izvedeni betonskim kanalima pri čemu je dubina ukopavanja 80 cm. Dijelovi cjevovoda na mjestu ulaska u zemlju su izvedeni bez preloma.

Svi odzračni cjevovodi su izvedeni iznad rezervoara u tankvani i izlaze iznad betonske ploče iznad tankvane.

Tlačni cjevovodi izvedeni su sa minimalnim padom od 0,5% prema rezervoarima, a odzračni sa minimalnim padom 1% prema rezervoarima. Betonski kanali odmah nakon montaže cjevovoda zatrpani su pijeskom granulacije 0-4 mm. Svi cjevovodi zaštićeni su dekorativnom trakom izuzev vidnih odzračnih vodova i obojeni su zaštitnim lakom.

Cijevni razvod sastoji se iz:

- utakanja goriva;
- istakanja goriva,
- oduška cisterni,
- povrata para.

Utakanje goriva je predviđeno u šahtovima rezervoara (pojedinačno za svaku vrstu goriva). Istakanje se vrši putem čeličnih cijevi na čijim krajevima uronjenim do blizine dna rezervoara se nalaze nepovratni ventili sa usisnim korpama. Odstojanje korpe od dna je cca 120 mm. Svaki rezervoar ima odzračnu cijev.

3.3.4. Vodovod i kanalizacija

Svi objekti na prostoru benzinske pumpe su priključeni na lokalnu vodovodnu mrežu sa cjevovodom Ø 25 mm za snabdjevanje sanitarnog bloka i cjevovod Ø 100 mm za snabdjevanje kompleksa protivpožarnom vodom (hidranti).

Objekti benzinske pumpe priključeni su na tri odvojena sistema kanalizacije i to fekalnu, oborinsku i oborinsko zauljenu koja je povezana sa trokomornim separatorom zapremine 7,5 m³ pravougaonog oblika. Separator je izveden kao trokomoran, sa odnosom 1/2V: 1/4V:1/4V kojim se smanjuje brzina tečenja, to jest proces taloženja je duži što i jeste cilj. Vode sa platoa i prometnica gdje se vrši manipulacija gorivom se odvođe zauljenom kanalizacijom do separatora, gdje se, na principu manje specifične težine, odvajaju čestice ulja, koje se zatim sakupljaju u posebnim posudama.

Sanitarne i oborinske otpadne vode odvođe se putem zasebnog sistema kanalizacije do septičke taložnice, u kojoj se vrši odvajanje otpada, a čista voda se nakon septičke taložnice odvođa u lokalni sistem (potok) preko skupne revizije, kruti talog se povremeno vadi iz septičke taložnice i odvozi se na određeno mjesto u skladu sa ugovorom sa komunalnim preduzećem.

3.3.5. Separatori ulja i masti

Zauljene vode sa benzinske pumpe su cjevovodom odvedene do separatora ulja i masti koji je izgrađen kao trokomoran i nalazi se sa desne strane objekta benzinske pumpe u nižem nivou od platoa benzinske pumpe.

Slika 11. Separatori ulja i masti

Namjena separatora je izdvajanje masnoća iz oborinske kanalizacije koja površinska voda vremenom sapire sa platoa benzinske pumpe, a koja se ne bi smjela ispuštati s vodom u recipijent iz ekoloških razloga. Na prostoru kompleksa benzinske pumpe sa pratećim objektima instaliran je betonski trokomorni separator ukupne zapremine cca 7,5 m³.

Separatori ulja i masti je propusni, kapaciteta 20 l/sek, volumena 7500 litara, kao što je projektom predviđeno, radi što boljeg separiranja. Iz separatora se pročišćena voda ispušta preko kontrolnog okna u obližnji kanal.

Po završetku procesa separiranja voda je puno manje onečišćena nego što je to propisom dozvoljeno što pokazuju i rezultati fizikalno- hemiske analize vode. Separatori ulja i masti na prostoru benzinske pumpe se redovno čiste i održavaju u skladu sa zakonskim propisima i uputstvima koje je donijelo Društvo.

3.3.6. Sistem grijanja objekata benzinske pumpe sa pratećim sadržajem

Zagrijavanje prostorija benzinske pumpe se vrši pomoću plinskog kondenzacijskog bojlera Vaillant koji se nalazi u objektu skladišta zatvorenim sistemom centralnog grijanja toplom vodom. Kao energent za zagrijavanje koristi se gradska mreža plina.

Slika 12. Plinska instalacija sa priključkom na gradsku mrežu

Projekat grijanja je urađen i usklađen prema tehničkim propisima JUS i DIN normama. Dio pomoćnih prostorija objekta zagrijava se radijatorskim grijanjem, dok je u centralnim prostorijama izvedeno podno grijanje pošto se radi velikih staklenih površina nisu mogli postaviti radijatori, koji bi narušili arhitektonski sklad objekata.

U plinskom kondenzacijskom uređaju voda se zagrijava toplinom izgaranja, baš kao i kod ne-kondenzacijskih uređaja. Nastali dimni plinovi obično se izbacuju kroz dimnjak vani. Toplinska energija sadržana u dimnim plinovima je u tom slučaju izgubljena. Kondenzacijska tehnologija pak iskorištava energiju sadržanu u dimnim plinovima, koji se u velikoj mjeri sastoje od vruće vodene pare. Dobivena toplinska energija iz dimnih plinova vraća se u krug grijanja.

Kako bi se mogla koristiti energija, vodena para se mora kondenzirati. To se čini pri temperaturi ispod 56 °C. Kondenzacijski uređaj hladi vodenu paru u posebno izrađenom izmjenjivaču topline. Na taj način dobivena energija koristi se za predgrijavanje povratnog voda grijanja. Topla voda zatim prolazi kroz primarni izmjenjivač topline gdje se dodatno zagrijava do željene temperature. Tokom tog procesa nastaju male količine kondenzata koje treba proslijediti u odvodnju. Kiselost kondenzata je vrlo niska tako da se isti može odvoditi direktno u sve standardne sisteme odvodnje bez dodatne neutralizacije.

Sustav grijanja plinom sastoji se od:

- plinskog kondenzacijskog bojlera / kotla
- cirkulacijske pumpe
- ekspanzivne posude
- cijevne instalacije unutar prostora
- radijatora
- regulatora
- sobnog termostata.

Proces grijanja vode na plin je relativno jednostavan. Plin dolazi do bojlera koji ima spremnik te se izgaranjem plina grije voda za sanitarije i grijanje.

Slika 13. Plinski kondenzacijski bojler Vaillant

3.3.7. Maloprodaja butan plina

Na izdvojenom prostoru benzinske pumpe na lokaciji do zaštitne ograde u pravcu lokalnog Puta Visoko-Kakanj, trenutno se koristi jedna mobilna paleta (poluotvorena nadstrešnica) za smještaj boca propan-butana. Paleta je urađena u skladu zakonskih propisa i na svakoj od dvije police postavljeno je po 10 komada boca od po 10kg.

Slika 14. Prikaz boxa za plin

NAPOMENA: Svi rezervoari za skladištenje naftnih derivata, automati za istakanje goriva, cjevovodi, separatori, sistem grijanja i drugi uređaji i postrojenja koji su instalirani na benzinskoj pumpi izvedeni su po osnovu projekte dokumentacije po važećim tehničkim propisima i standardima.

4. OPIS DJELATNOSTI PRAVNOG LICA, VRSTA PROIZVODA, GODIŠNJI KAPACITET PROIZVODNJE I BROJ ZAPOSLENIKA

4.1. Osnovna djelatnost pravnog lica

Osnovna djelatnost društva „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko (u daljem tekstu: Društvo) je trgovina naftnim derivatima i neprehrambenom robom za ugostiteljstvo i hoteljerstvo, te pružanje usluga u ugostiteljstvu.

4.2. Vrsta proizvoda

Društvo na lokaciji prostora benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Ciglane sa pratećim sadržajima obavlja sljedeće djelatnosti:

- uskladištenje i prodaju naftnih derivata;
- prodaju autokozmetike, autodijelova, i druge opreme za vozila;
- pružanje ugostiteljskih usluga (caffè);
- pranje automobila;
- maloprodaja propan-butan plina.

4.3. Godišnji kapacitet proizvodnje

Na prostoru benzinske pumpe za potrebe putničkih i teretnih vozila prodaju se sljedeće vrste goriva:

- bezolovni benzin (BMB-95);
- bezolovni benzin (BMB-98);
- benzin super (MB-98);
- euro dizel;
- auto plin.

Instalirano je 5 podzemnih jednokomornih i dvoplaštnih rezervoara za gorivo projektovanih kapaciteta od 50000 litara. Svaka vrsta goriva ima poseban rezervoar tako da bi se izbjegla bilo kakva mogućnosti od eventualne zamjene ili mješanja goriva.

Ukupno projektovani kapacitet rezervoara za goriva iznosi 250 000 litara.

Za razliku od tehnoloških procesa gdje proizvodnja uglavnom zavisi od vrste i kvaliteta sirovina, tehnološki proces rada na benzinskim pumpama nema sirovina i on se zasniva na gotovim proizvodima koji se dobijaju od poznatog dobavljača.

Na isporučene količine goriva benzinska pumpa ne može direktno utjecati na kvalitet goriva, s obzirom da za isporučeno gorivo dobija pripremljen certifikat o kvaliteti.

Količine goriva koje je uskladištena u podzemnim rezervoarima na benzinskoj pumpi za 2020. godini je 2.431.436,07 litara.

Godišnje količine goriva koje se uskladištavaju u podzemnim rezervoarima na benzinskoj pumpi date su u tabeli 2.

Tabela 2. Godišnje uskladištenje i potrošnja goriva na benzinskoj pumpi

Godina	Vrsta goriva			
	BMB-95 (litar)	EURO DIZEL (litar)	BMB-98 (litar)	MB-98 (litar)
2020.	756000	860000	70000	745000
	Ukupna uskladištena količina goriva u rezervoarima 2 431 000 litara			

Za kvalitet isporučenog goriva na benzinskoj stanici direktno odgovara dobavljač. Kvalitet isporučenog goriva mora strogo odgovarati Evropskim standardima i određenim zakonskim normativima koji su regulisani zakonskim propisima u našoj zemlji.

Radno osoblje tokom prijema goriva na prostoru benzinske pumpe uz svaku vrstu goriva mora dobiti i deklaraciju-certifikat o kvaliteti goriva.

Analiza uzoraka goriva vrše se preko domaće ili strane ovlaštene ustanove koja nakon završenog ispitivanja izdaje "Deklaraciju o kvalitetu goriva".

U prostoru prodavnice koja se nalazi u sklopu objekta za smještaj radnog osoblja vrši se prodaja različitih vrsta roba kao što su:

- razne namirnice (keks, sokovi, čips, mlijeko i sl.),
- autokozmetika (šamponi, ukrasni materijali, auto mirisi, sredstva za brisanje i čišćenje vozila i sl.),
- autodijelovi (filteri, akumulatori, sajle i sl.),
- hermetički zapakovana ulja i maziva i
- razna auto oprema (presvlake, prva pomoć, kompleti sijalica, razni ukrasni predmeti vozila i sl.).

4.4. Broj zaposlenika

Broj zaposlenika na prostoru benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Ciglane i njihova kvalifikaciona struktura data je u sljedećoj tabeli:

Tabela 3. Broj zaposlenika

Stručna sprema	Broj zaposlenika
ŠEF	1
PUMPAĐIJA	6
KONOBAR	2
ČISTAČICA	1
DOMAR	1
Ukupno:	11 zaposlenika

Na prostoru benzinske pumpe sa pratećim objektima radno vrijeme je 0 – 24 sata, gdje se rad odvija u tri smjene (8 sati u smjeni).

5. OSNOVNE I POMOĆNE SIROVINE, OSTALE SUPSTANCE I ENEGIJA KOJA SE KORISTI ILI KOJU PROIZVODI POGON I POSTROJENJE

5.1. Lista sirovina

Rad benzinske pumpe zasniva se na dopremi i uskladištenju potrebnih količina goriva iz autocisterni u podzemne rezervoare i preko instaliranog cjevovoda i pumpnih automata, njegovoj daljoj prodaji za potrebe snabdjevanja motornih vozila.

Tehnološki proces rada na benzinskoj stanici zahtijeva savremenu opremu koju je potrebno redovno održavati u skladu sa zakonskim propisima, preduzimanje propisanih sigurnosnih mjera, potrebno znanje i obučenost i kvalitetna goriva različitog hemijskog sastava.

Na prostoru benzinske pumpe uskladištavaju se i prodaju slijedeće vrste goriva:

- bezolovni benzin (BMB-95),
- bezolovni benzin (BMB-98),
- euro dizel,
- motorni benzin (olovni benzin) MB-98
- auto - plin.

Osnovne karakteristike kvaliteta goriva koje se doprema na prostor benzinske pumpe prikazane su u deklaracijama-certifikatima koje društvo posjeduje.

5.2. Opis komponenti ili osobina prodajnih artikala (goriva)

Goriva su prirodni ili vještački materijali, koje posmatramo kao potencijalnu energiju, za vršenje korisnog rada. To su uglavnom organski spojevi ugljikovodici pa time sadrže znatan udio ugljika i vodika, zatim sumpor i azot, te pepeo i vlaga.

Goriva uz stvorene potrebne uslove i obavezno prisustvo kiseonika iz vazduha (ili na neki drugi način), na određenoj temperaturi sagorjevaju. Pri tome se stvara (oslobađa) odgovarajuća količina toplotne energije, i nastaje ugljen dioksid i vodena para.

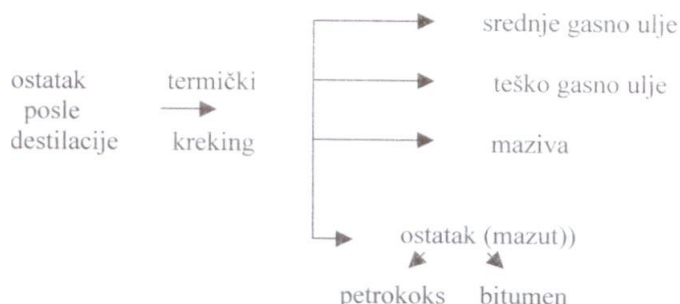
Nafta je tekuća smjesa organskih spojeva, a dobiva se na raznim mjestima gornjih slojeva zemljine kore. Sastav joj vrlo varira prema mjestu nalazišta. Glavni sastojci ove vrlo složene smjese su ugljikovodici koji mogu biti parafinski, aliciklični ili aromatski. Odnos im je različit i ovisi o nalazištu nafte.

Nafta predstavlja osnovnu sirovinu za dobijanje tečnih goriva. Sirova nafta se ne koristi kao direktno gorivo već se prethodno podvrgava rafinaciji. Rafinacija obuhvata skup operacija koje se mogu razvstati u tri grupe:

- u frakcionu destilaciju;
- hemijsku preradu i
- umekšavanje.

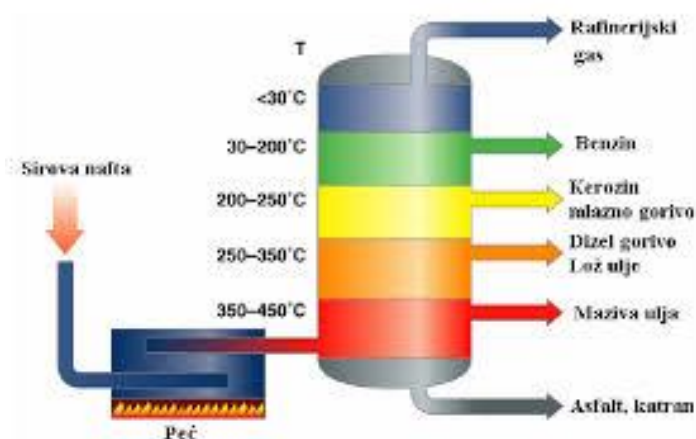
U koloni za frakcionu destilaciju nafta se razdvaja na frakcije sa različitim opsezima temperatura ključanja. Broj frakcija zavisi od tržišta. Radi povećanja prinosa lakših frakcija kao i komponenata koje imaju veći oktanski broj vrši se hemijska prerada pojedinih produkata frakcione destilacije.

Ostatak primarne frakcione destilacije se podvrgava termičkom krekingu pod vakuumom iznad 400 °C, što se može predstaviti slijedećom shemom:

Pod umekšavanjem se podrazumijevaju operacije u kojima se podešavaju fizičke i hemijske karakteristike tečnih goriva. Miješanjem različitih frakcija, kao i dodavanje materija koje imaju antidetonaciona svojstva na primjer $\text{Pb}(\text{C}_2\text{H}_2)_4$.

Nafta i njeni derivati pripadaju grupi proizvodnih tečnih goriva. Preradom nafte u rafinerijama dobiva se čitav niz naftnih derivata koji su od koristi za mnoge djelatnosti ali u isto vrijeme sa sobom nose i brojne požarne opasnosti kao lako zapaljive tekućine i gasovi. Od nafte se uglavnom dobijaju: gasoviti produkti, razne vrste benzina, petrolej, plinska lož ulja i razna maziva i ulja. Plinska tečna goriva i lož ulja se teže pale od benzina, ali se kod sagorijevanja slično ponašaju kao i benzin.

Slika 15. Rafinacija nafte

5.2.1. Dizel-gorivo

U odnosu na benzin dizel gorivo ima manju toplotnu moć, teže isparava i teže se pali. Kod nas se proizvode četiri vrste dizel-goriva i to:

- Vrlolahko D-1,
- Lahko D-2,
- Srednje D-3 i
- Teško D-4.

Cetanski broj je važna karakteristika dizel - goriva. On predstavlja mjeru zakašnjenja paljenja u dizel motoru. Idealno gorivo za dizel motore je normalni cetan ($\text{C}_{16}\text{H}_{24}$) i njemu je dat cetanski broj 100.

Vrlo lahko dizel-gorivo (D-1)

Je najkvalitetnije dizel-gorivo ima najveću čistoću, najlakše se pali i ima najveću toplotnu moć. Upotrebljava se najviše za brzohodne motore kod kojih se naj češće mijenja režim rada, odnosno opterećenje motora u vožnji.

Lahko dizel-gorivo (D-2)

Nešto slabijeg kvaliteta nego prethodno gorivo. Pogodno je za brodske motore sa manjim zahtjevima. Upotrebljava se za pogon traktora, kao za pogon znatnog broja dizel-motora na autobusima i kamionima.

Srednje (D-3) i teško dizel-gorivo(D-4)

Upotrebljava se uglavnom za stabilna dizel-motore sa manjim brojem obrtaja i u uslovima gdje se nezahtjeva veliki kvaliteta goriva.

Tabela 4. Karakteristike dizel goriva prema JUS-u B.H2.420, B.H2.411:

Skraćena oznaka	D-1, D-2 i D-3
Max dozvoljena koncentracija	100 mg/m ³
Sadržaj štetne tvari	0,5 - 1 % S
Plamište	400°C
Temperatura paljenja	40-65°C
Donja granica eksplozivnosti	0,60 %
Gornja granica eksplozivnosti	6,50 %
Temperaturna klasa	T3
Eksplozivna grupa	A

5.2.2. Benzin

Benzin je tečno gorivo, smjesa parafinski, naftanskih i apomatskih ugljikovodika. Lahko je zapaljiv, negorive pare sa vazduhom grade eksplozivnu smjesu, upotrebljava se kao pogonsko gorivo za eksplozione motore i u hemijskoj industriji.

Ima značajnu primjenu kao gorivo motora na motornim vozilima, naročito za putničke automobile. Za pravilan rad motora veoma je važno da benzin izgara mirno, bez stvaranja čađi i bez detonacijskog sagorjevanja.

Benzin ne smije sadržavati sastojke koji ne mogu ispariti ili sagorjeti u prostoru vrućeg cilindra, kao i smolasto gumene ostatke koje su sagorjevanjem ostali u sistemu za napajanje gorivom.

Motorni benzin se dijeli u 4 grupe i to:

- Osnovni benzin 67 oktana B-67
- Motorni benzin 86 oktana MB-86
- Motorni benzin 98 oktana MB-98 i
- Motorni benzin 95 oktana MB-95.

Oktanski broj:

Oktanski broj predstavlja mjerilo otpornosti nekog od motornog goriva prema nekontrolisanom i eksplozionom sagorjevanju poznatom kao detonacija, što je taj broj veći to je gorivo otpornije prema detonaciji, pa motor može raditi i po težim uslovima, a da sagorjevanje

bude ispravno. Te je stvorena i skala oktanskih brojeva, pri čemu je izooktanu data vrijednost oktanskog broja 100 a normalnom heptanu 0.

Oktanski broj se povećava dodavanjem benzinu tetraetilova, veoma otrovnog jedinjenja, a gorivo sa tim dodatkom zove se oktansko ili etilivirano gorivo.

Danas se to postepeno napušta pa se dodaje MTBE, čijim sagorjevanjem ne nastaju proizvodi koji zagađuju zrak.

Tabela 5. Karakteristike motornih benzina (JUS BM2.220)

Skraćena oznaka	MB-91. MB-95 i MB-98
Max dozvoljena koncentracija	300 mg/m ³
Sadržaj štetne tvari	0.1 % S, 0,6 g Pb u 100 ml
Plamište	-43 °C
Temperatura paljenja	220-4000 °C
Donja granica eksplozivnosti	0,60%
Gornja granica eksplozivnosti	8,00%
Temperaturna klasa	T3
Eksplozivna grupa	A

5.2.3. Mašinska ulja i mazivu

Mašinska ulja uglavnom predstavljaju sastavne dijelove tehnološkog procesa rada te ih po pitanju požarne opasnosti i uticaja na neposrdnu okolinu ne smijemo zanemariti.

Mineralna ulja su tekući gorivi produkti dobiveni od nafte, ugljenih škriljaca, a sastoje se od ugljikovodonika.

Masti su viskozne gorive tvari, koje se sastoje od mineralnog ulja i sredstava za zgušnjavanje.

Plamište mazivih ulja kreće se od 125 do 300⁰C, a motornih od 190 do 230 °C. Obzirom na vrijednosti plamišta pri normalnim uvjetima temperature i pritiska ne postoji mogućnost stvaranja eksplozivnih smjesa para ovih ulja sa zrakom.

5.2.4. Propan - Butan

Tekućim plinovima nazivamo one plinove koji se kod relativno niskih pritisaka i normalnih temperatura nalaze u tekućem stanju. Pri tom zauzimaju oko 150 do 200 puta manju zapreminu od one koju bi zauzimali u plinovitom stanju. U praksi se tekućim plinovima nazivaju plinovi propan, butan i njihove mješavine.

Čisti propan i butan su bezbojni plinovi bez okusa i mirisa. Butan - propan je otrovan gas koji se lako pali, a sa vazduhom stvara eksplozivne smjese.

Tekući plin sadrži intenzivno mirisno sredstvo - odorans koji signalizira eventualni nekontrolirani izlaz plina. Oba su plina zapaljiva i eksplozivna. Klorična vrijednost im je vrlo niska, a gustoća 1,5 do 2 puta veća od zraka.

Tabela 6. Karakteristike plina butana i propana

SVOJSTVA PLINA	PROPAN	BUTAN
Kalorična vrijednost (MJ/m ³)	93,6	123,57
Gustoća plina (kg/ m ³)	2.019	2,703
Relativna gustoća (zrak = 1)	1,56	2,09
Granica eksplozivnosti u %	2,1 do 9,5	1,5 do 8,5
Brzina izgaranja u cm/s	32	33

Propan i butan se isporučuju putem cisterni u namjenske nadzemne ili podzemne rezervoare ili u specijalnim čeličnim bocama, koje se pune da imaju određenu masu. Instalirani rezervoari za plin sa armaturom moraju zadovoljavati stroge zakonske propise iz ove oblasti. Pritisak u boci ne smije biti previsok i tereba da se kreće od 6 do 10 bara. Boce ne smiju biti napunjene tekućinom do kraja, već na vrhu boce mora postojati tako zvani plinski prostor.

Ovaj plinski prostor se predviđa da bi se tekući plin mogao rastezati, u slučaju zagrijavanja. Ako se puna boca zagrije iznad 40°C pa do 64°C, onda će sav plinski prostor u boci zauzeti tekućina. Iznad toga dalji porast temperatura samo za 1°C, izazvat će porast tlaka u boci za 7 do 8 bara. Zbog toga postoje propisi koji zabranjuju zagrijavanje boca preko 40°C, dodir sa otvorenim plamenom ili ugrijanim tijelom, te se zahtijeva njihovo sklanjanje od direktnog utjecaja sunčevih zraka ili drugih izvora topline.

Zbog velike gustoće tekući plin je mnogo teži od zraka i zbog toga se ne smije držati u podzemnim prostorijama.

Skladište boca prenosnih rezervoara i nadzemnih rezervoara propan - butan plina mora biti locirano na ravnom prostoru sa prirodnim provjetravanjem i mora zadovoljavati zakonske propise koje bliže regulišu ovu oblast.

5.2.5. Upotreba alternativnih goriva - auto plina

U zadnje vrijeme kao alternativno gorivu u našem neposrednom okruženju sve više je prisutan trend upotrebe tehničkog plina koji se kao energent može koristiti za različite namjene.

Društvo je na postojećem prostoru benzinske pumpe, nakon urbanističke suglasnosti i dobivenih odobrenja, instalirao nadzemni rezervoar sa plinskom instalacijom koji je u funkciji za potrebe motornih vozila koja za to imaju uslove i koja su prilagođena za ovaj vid energije.

Osim prednosti ekonomskih parametara tehnički plinovi imaju i čitav niz drugih pogodnosti koji su interesantni sa aspekta zaštite neposredne okoline.

Međutim rad sa tehničkim plinovima s obzirom na njihove karakteristike donosi i mnoge opasnosti koje zahtijevaju preduzimanje posebnih preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija.

Slika 16. Automat za auto plin

Potrošnja auto-plina za 2020. na benzinskoj pumpi „SUŠA COMMERCE“, Ciglane je prikazana u tabeli 7.

Tabela 7. Ukupna količina utrošenog auto plina

Godina	Ukupna količina potrošenog auto plina	
	Jed. mjere	Godišnja potrošnja auto plina
2020.	litar	101.011,53

Slika 17. Rezervoar za plin

Tehničke karakteristike rezervoara plina:

Model: RAMES GmbH Rathenow

Serijski broj: 2/8988

Godina proizvodnje: 2000.

Pritisak: 15,6 bar

Zapremina: 4 850 L

Tip plina: propan/butan

Radna temperatura: 40 °C

Metoda nabavke

Postupci nabavke za potrebe benzinske pumpe sa pratećim sadržajima u Društvu su od ranije definisani.

Na osnovu organizacijske strukture radnih mjesta i djelokruga odgovornosti, sva nabavka za potrebe društva obavljaju se preko direktora. Direktor društva prije same nabavke svim potencijalnim dobavljačima dostavlja zahtjev za slanje ponude u kome su posebno naglašeni kriteriji (kvalitet, cijena i sl.), a na osnovu najpovoljnije ponude sa dobavljačem sklapa ugovor o nabavki u kome se definišu svi kriteriji i sl.

Od potencijalnog dobavljača obavezno se traži da uz svaku isporučenu pošiljku dostavi sigurnosni list i drugu zakonom propisanu dokumentaciju koja se posebno čuva za potrebe kontrole od nadležnog inspeksijskog organa.

NAPOMENA:

Društvo za sva isporučena goriva ne može direktno da utiče na kvalitetu goriva, s obzirom da od svakog dobavljača (uvoznika) dobija deklaraciju-certifikat o kvaliteti goriva.

Metoda skladištenja

Postupci skladištenja robe za potrebe prodavnice i goriva definisani su radnim uputstvom Društva i zakonskim propisima iz oblasti zaštite od požara i eksplozija.

Skladištenje autokozemetike

Skladištenje autokozemetike i razne auto opreme i sl. obavlja se u namjenskim manjim skladištima na instalirane metalne police. Iz prostora skladišta roba se po potrebi doprema na police u prodavnici gdje je izložena za dalju prodaju.

Skladištenje goriva

Skladištenja raznih vrsta goriva na prostoru benzinske pumpe obavlja se u namjenske podzemne rezervoare uz primjenu strogih mjera zaštite koje su regulisane zakonskim propisima koji bliže regulišu ovu oblast. Svaka vrsta goriva koja se doprema na prostor benzinske pumpe i uskladištava se u zasebne namjenske podzemne rezervoare.

Pretakanje goriva na benzinskoj stanici

Kada se na prostoru benzinske pumpe obavlja pretakanje goriva, radno osoblje sprovodi stroge preventivne mjere zaštite. Za vrijeme pretakanja goriva iz auto-cistene u podzemne rezervoare gorivo na benzinskoj stanici se ne izdaje, a prostor oko auto-cisterne i okna u kojem su smješteni priključci za punjenje rezervoara pod stalnim je nadzorom i osiguran od požara i eksplozija.

Prije samog pretakanja goriva iz auto-cisterne u podzemne rezervoare odgovorno lice na benzinskoj stanici preduzima sve zakonom predviđene mjere sigurnosti i u blizini mjesta pretakanja na vidnom mjestu postavlja slijedeće natpise:

- "Nezaposlenim pristup zabranjen".
- "Zabranjeno pušenje i pristup otvorenim plamenom".
- "Opasnost od požara i eksplozija".
- "Stop cisterna priključena".
- "Obavezna upotreba alata koji ne varniči" i sl.

Tokom pretakanja goriva radno osoblje postavlja zakonom propisanu protupožarnu opremu i sredstva.

Auto-cisterna se spaja na priključak podzemnog rezervoara spojnicama koje ispunjavaju zakonske normative i moraju biti odobrene.

Za vrijeme pretakanje goriva auto-cisterna se spaja sa sistemom za uzemljenje rezervoara. Za vrijeme pretakanja goriva motor auto-cisterne mora biti ugašen, a sama auto-cisterna mora biti zakočena ručnom kočnicom i osigurana od pokretanja podmetačima postavljenim pod točkove.

Na prostor oko auto-cisterne i okna u kome su smješteni priključci podzemnog rezervoara za vrijeme pretakanja goriva dozvoljen je pristup samo zaposlenom osoblju. Po završetku pretakanja goriva iz auto-cisterne u podzemni rezervoar sve pripremljene radnje se obavljaju obrnutim redom s tim što se motor auto-cisterne ne smije pustiti u pogon dok se ne stavi navojna kapa na utakajuću cijev, ne zatvori poklopac od kućišta rezervoara, ne odvoji fleksibilni kabal i zatvori poklopac na auto-cisterni.

Nakon svih preduzetih gore nabrojanih radnji motor auto-cisterne se može staviti u pogon i autocisterna se može udaljiti sa mjesta pretakanja, odnosno sa prostora benzinske pumpe, a aparati za početno gašenje požara mogu se ukloniti na njihovu ranije utvrđenu lokaciju.

Prijem materijala u magacin, uskladištenje

Postupci prijema goriva i drugih aritkala namjenjenih za potrebe prodavnice materijala su definisani ranije donijetim uputstvima od strane Društva.

Prijem materijala za potrebe prodavnice i naručenih goriva za benzinsku stanicu obavlja poslovođa benzinske pumpe.

Kod prijema robe namjenjene za potrebe prodavnice, vozač dobavljača koji je dopremio robu, poslovođa benzinske pumpe dostavlja otpremnicu sa spiskom i količinama, a nakon provjere kvaliteta i isporučenih količina, poslovođa potpisuje otpremnicu i pravi zapisnik i sve to dostavlja na dalju obradu direktoru Društva.

Kod prijema raličitih vrsta goriva za potrebe benzinske pumpe vozač autocisterne dostavlja račun i otpremnicu o dopremljenom gorivu. Uz dopremljeno gorivo pored druge propisane dokumentacije vozač dobavljača dostavlja i certifikat o kvaliteti goriva.

Prijem svih vrsta goriva vrši poslovođa benzinske pumpe koji nakon provjere dostavljene dokumentacije i preduzetih propisanih sigurnosnih mjera odobrava pretakanje goriva u rezervoare. Tokom pretakanja goriva pomoću priključenog mjerača protoka, poslovođa kontroliše da li se slažu količine u otpremnici i isporučene količine u rezervoaru.

Kontrolu isporučenih količina goriva poslovođa može provjeriti i putem mjerne letve, kojom se putem ranije uzetog stanja u rezervoaru može utvrditi dopremljena količina goriva.

Nakon skladištenja dopremljenog goriva poslovođa pravi zapisnik o prijemu goriva i zajedno sa svom dokumentacijom dostavlja ga na dalju obradu direktoru Društva.

Ukoliko se uoče bilo kakva odstupanja u naručenim količinama i kvalitetu dopremljenog goriva, poslovođa odmah o tome upoznaje direktora Društva koji u okviru svojih nadležnosti preduzima dalje mjere.

Metode transfera

Postupci skladištenja robe za potrebe prodavnice i goriva su definisani radnim uputstvom Društva i zakonskim propisima koji bliže regulišu ovu oblast (Zakon o zaštiti od požara i sl.)

Od lokacije instalacija goriva do objekta benzinske pumpe, dopremaju se naručene količine goriva. Gorivo se dovlači namjenskim autocisternama u vlasništvu dobavljača ili preduzeća sa kojim Društvo ima ugovor vršenje poslove te vrste.

Autocisterna sa dopremljenim gorivom za potrebe benzinske pumpe parkira se na namjensku lokaciju za potrebe pretakanje goriva. Odmah po dolasku autocisterne vozač obavještava poslovođu benzinske pumpe i dostavlja mu na uvid svu zakonom propisanu dokumentaciju.

Rukovodioci benzinske pumpe su dužni:

- upozoriti vozača da autocisternu parkira na namjensku lokaciju za pretakanje;
- da provjere dostavljenu dokumentaciju;
- da preduzmu sve propisane sigurnosne mjere zaštite;
- da pripreme propisanu protivpožarnu opremu i sredstva;
- da pripreme i kontrolišu namjensku opremu za pretakanje goriva (gibljiva crijeva, spojnice, uređaj za uzemljenje i sl.);
- da preduzmu i druge zakonom propisane mjere i radnje i sl.

5.3. Ostale supstance i energija

5.3.1. Voda

Za potrebe objekata koji se nalaze u sastavu benzinske pumpe sa pratećim objektima, voda za piće i hidrantska voda obezbjeđeni su priključenjem na sistem lokalnog vodovoda, koji je dovoljnog kapaciteta i po osnovu projektnog proračuna može obezbjeđiti potrebne količine vode.

Voda za piće i hidrantska voda, uzete preko mjerača protoka (vodomjera) iz sistema vodosnabdjevanja, nakon upotrebe se objedinjuju, te se kao otpadna voda (sanitarna i fekalna) posebno razvedenim cijevnim sistemom odvođe u septik projektovanog kapaciteta.

Od strane ovlaštene ustanove redovno se uzimaju uzorci vode za piće koja je zdravstveno ispravna, što na to ukazuju i hemijske i mikrobiološke analize koje se obavljaju u laboratorijama.

Snadbijevanje poslovnog objekat autopraonice je također sa gradske vodovodne mreže. Vodovodna mreža za autopraonicu je priključena na postojeći vodovod kompleksa. Topla voda za autopraonicu se dobija preko bojlera i gasnog gorionika „HANSA“.

Ukupna količina utrošene vode (vode za piće, hidrantske vode, vode za korištenje autopraonice) u toku 2020. godine na prostoru benzinske pumpe je 4 382 m³.

Tabela 8. Ukupna količina utrošene vode

Godina	Ukupna količina potrošene vode		
	Jed.mjere	Prosječna mjesečna potrošnja vode	Godišnja potrošnja vode
2020.	m ³	365	4382

5.3.2. Električna energija

Jakostrojna instalacija na benzinskoj stanici se napaja iz javne mreže, uz mogućnost alternativnog napajanjem selektiranog broja prioritetnih potrošača iz dizel agregata. Priključak na distributivnu mrežu izveden je preko priključnog ormarića KPO i mjernog

ormara MO, koji su ugrađeni u unutrašnjosti poslovnog objekta. Potrošnje električne energije na prostoru benzinske pumpe data je u tabeli 9.

Tabela 9. Potrošnja električne energije

Godina	Potrošnja električne energije na benzinskoj stanici (kWh)	
	VT	MT
2020.	5000	4000

Slika 18. Dizel agregat

Tehničke karakteristike dizel agregata:

Model: CF3-42KVA

Serijski broj: 20110005

Elektrotehnički podaci: 50 Hz / 230/380V

Datum proizvodnje: 2011. Godine

Neto težina: 950 kg

5.3.3. Prirodni plin (energent)

Zemni plin (prirodni plin) je fosilno gorivo. Obično je dobiven kao usputni proizvod kod crpljenja nafte. Smjesa je metana s molnim udjelom $> 90\%$ s udjelima etana, propana i viših ugljikovodika. Visoko je zapaljiv te sagorijeva gotovo potpuno. Plin je fosilno gorivo, čisto, relativno jednostavno za transport i lako se upotrebljava. Kao gorivo je čišće od nafte, ugljena i drva te za istu količinu energije izgaranjem proizvodi manju emisiju ugljičnog dioksida.

Prirodni plin u mnogim slučajevima je predstavljen kao idealno fosilno gorivo jer je poprilično čist, jednostavan za transport te komforan za upotrebu. Glavna prednost mu je što je čišći od nafte i ugljena, pa se sve više koristi kao alternativa u rješavanju klimatskih promjena. Nafta i plin se često izvlače iz istog nalazišta, dio prirodnog plina zbog velikog pritiska sam izlazi na površinu.

Prirodni plin se sastoji većim dijelom od metana, jednostavnog spoja koji se sastoji od jednog atoma ugljika i četiri atoma vodika. Izgara plavim plamenom, čisto i u zrak emitira niske količine potencijalnih štetnih nusprodukta, čime se doprinosi zaštiti okoliša. Koristimo ga

svakodnevno, za zagrijavanje domova, kuhanje hrane, zagrijavanje vode te za proizvodnju električne energije. Plin izgara čisto bez čađi ili pepela i stoga nastaju znatno niže emisije štetnih tvari nego kod lož-ulja. Zemni plin se smatra ekološki najprihvatljivijim fosilnim gorivom.

Tabela 10. Karakteristike prirodnog plina

Sastav	CH ₄ (metan) 95-98%, CO ₂ (ugljični dioksid) 0,1-2,0%, N ₂ (dušik) 1,0-2,0%, ostali ugljikovodici 0,5-1,5%
Izvor	Sastoji se od metana koji nastaje raspadanjem organske materije.
Miris	Nema mirisa, boje ni okusa, distributer dodaje odorant (miris) koji omogućuje ljudima detekciju puštanja plina u građevinama.
Gustoća	0,68 kg/m ³ pri 1,01325 bar i temperaturi od 15 °C (lakši od zraka)
Količina zraka za izgaranje	10,5m ³
Zapaljivost	640 °C
Ogrjevnost	Donja –33,338MJ/m ³ Gornja –37,033MJ/m ³
Granice eksplozivnosti	U koncentraciji od 5% do 15% prirodnog plina u smjesi sa zrakom.
Utjecaj na okoliš	Na mjestima propuštanja plinovoda dolazi do reakcije metana iz prirodnog plina i kisika iz zemlje, pri čemu dolazi do potroška kisika i slabljenja vegetacije na mjestima prolaza prirodnog plina.

U tabeli 10. najbitnije stavke o karakteristikama prirodnog plina su da većinu njegovog sastava čini metan i dodan mu je miris radi sigurnosne detekcije. Na mjestima propuštanja, metan u kombinaciji s kisikom iz zemlje dolazi do potroška kisika što utječe na slabljenje vegetacije.

Nije otrovan, bez boje je, okusa i mirisa, lakši je od zraka, kod gorenja izgara plavim plamenom. Kod prerade za korištenje u gradskim mrežama miješa se s odorantom da se lakše otkrije istjecanje jer je eksplozivan u mješavini sa zrakom. Izgaranjem 1 m³ plina nastaje oko 10.8 kWh energije. Njegovim izgaranjem ne nastaje čađ.

Tabela 11. Ukupna količina utrošenog zemnog plina

Godina	Ukupna količina potrošenog plina	
	Jed.mjere	Godišnja potrošnja plina
2020.	m ³	9 953

Prednosti korištenja zemnog plina:

- Niski investicijski troškovi
- Visoka efikasnost
- Kompaktne dimenzije plinskih uređaja
- Najniže emisije CO₂ u usporedbi s ostalim fosilnim gorivima
- Fleksibilno kombiniranje s tehnologijom obnovljivih izvora energije

6. DATUM POČETKA RADA POGONA - POSTROJENJA

Benzinska pumpa „SUŠA COMMERCE“, Ciglane sa pratećim sadržajima locirana u Visokom nakon pribavljanja sve zakonom propisane dokumentacije i dozvola za rad, sa radom je zvanično počela 18.06.2004. godine. Namjena objekta benzinske pumpe je za snabdjevanje motornih vozila tečnim gorivom i auto plinom koja troše kao pogon.

Do sada nije imala bilo kakvih incidentnih situacija koje bi mogle ugroziti radno osoblje i neposrednu okolinu.

7. OPIS IZVORA I EMISIJA IZ POGONA I POSTROJENJA

7.1. Izvori opasnosti i štetnosti od pogona

Izvori opasnosti i štetnosti za okolinu, koje može da prouzrokuje predmetni objekat, i koje mogu ugroziti okoliš dijele se na:

- Izvore zagađivanja zraka,
- Izvore zagađivanja vode,
- Izvore nastanka buke,
- Izvore ugrožavanja tla.

„SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko, ima potpisan ugovor o poslovnoj saradnji s društvom „Inspekt RGH“ d.o.o. za kontrolu kvaliteta i kvantiteta robe, Sarajevo za:

- Monitoring otpadnih voda (Ugovor broj 59/11 od 30.05.2011. godine).

Na lokaciji benzinske pumpe sa pratećim sadržajima odvija se specifičan tehnološki proces rada uz prisustvo različitih izvora opasnosti i štetnosti koji usljed nastanka većih havarija, incidentnih situacija, nestručnog rukovanja, nepridržavanja zakonskih propisa i uputstava i sl. mogu dovesti do požara, eksplozije, isticanja i proljevanja goriva i mogu predstavljati potencijalnu opasnost za ugrožavanje radnog osoblja i neposredne okoline.

U toku radnog vremena na prostoru benzinske pumpe, prisutna je pojačana frekvencija motornih vozila i ljudi koji se na prostoru uslužnog objekta i automata za točenje goriva relativno kratko zadržavaju.

Zakonski propisi sve benzinske pumpe, usljed procesa koji se na njima odvija, svrstava u kategoriju subjekata koji pri svome radu mogu predstavljati potencijalnu opasnost za ugrožavanje neposredne okoline.

Svi izvori opasnosti i štetnosti koji se mogu javiti pri radu benzinske pumpe mogu uticati na ugrožavanje neposredne okoline i uglavnom su vezani za:

- veće količine zapaljivih materija na relativno malom prostoru,
- prisustvo većeg broja motornih vozila i ljudi,
- pojavu eventualnih kvarova na vozilima koja toče gorivo,
- nestručno rukovanje uposlenika opremom i postrojenjima,
- neodržavanje instalacija, postrojenja i uređaja,
- nepridržavanje zakonskim propisima i uputstvima Društva i sl.,
- nastanak elementarnih nepogoda i sl.

Pri redovnoj djelatnosti na benzinskoj stanici može doći do pojave isticanja manjih količina ulja i goriva i do nastanka i pojave određenih količina otpadnog materijala i sl.

U slučaju isticanja ulja na betonskoj površini platoa benzinske pumpe isti se odmah od strane radnog osoblja benzinske pumpe prikuplja namjenskim priručnim sredstvima (pucvala, krpe, suhi pijesak i sl.).

Otpadni materijali koji se pojave pri radu benzinske pumpe se odlažu u namjenske kontejnere i plastične kante sa poklopcem i odvozi po planu ili u dogovoru sa ovlaštenim komunalnim preduzećem.

Benzinska pumpa u naselju Visoko projektovana je tako da uz stroge mjere zaštite i pridržavanje svih zakonskih propisa iz oblasti zaštite okoliša, zaštite od požara i zaštite na radu, pri normalnom tehnološkom procesu rada su sigurni za rad i ne predstavljaju opasnost po ljude i okolinu.

7.2. Izvori i stanje zagađenja zraka nastale radom pogona

Na benzinskoj stanici sa pratećim objektima mogu se pojaviti sljedeći izvori opasnosti:

- Trajan izvor opasnosti i štetnosti,
- Primarni izvor opasnosti i štetnosti,
- Sekundarni izvor opasnosti i štetnosti,
- Višestruki izvori opasnosti.

Trajni izvori opasnosti i štetnosti:

Trajan izvor opasnosti i štetnosti predstavlja onaj izvor koji ispušta zapaljivu i opasnu materiju trajno, ili se očekuje da će ispuštati duže vrijeme, ili pak kratko vrijeme ali često. Pod ovim izvorom opasnosti i štetnosti se podrazumjeva površina zapaljive tečnosti koja je otvorena prema atmosferi (separator vode i ulja, otvori rezervoara pri pretakanju i sl.) izlazni otvori ventilacije i sl.

Primarni izvor opasnosti:

Primarni izvori opasnosti su izvori koji povremeno ili periodično kod normalnog rada sadrže ili ispuštaju zapaljivu i opasnu materiju u okolni prostor.

Povremeno prisustvo zapaljive i opasne materije na benzinskoj stanici predviđeno je tehnološkim procesom kod:

- uređaja koji se otvaraju, a u njima se nalazi zapaljiva materija,
- brtve pumpi i kompresora kod kojih se može očekivati gubitak zapaljive materije,
- mjesta za uzimanje uzoraka goriva i ispusnih ventila koji mogu ispuštati zapaljive materije, a često su u upotrebi.

Sekundarni izvori opasnosti:

Sekundarni izvori opasnosti su izvori koji samo pod normalnim okolnostima, to jest u slučaju kvara na postrojenju ili pogrešno vođenog tehnološkog procesa ispuštaju zapaljivu i opasnu materiju u okolni prostor kod:

- kod postrojenja i uređaja koji mogu ispuštati zapaljivu materiju u okolni prostor za vrijeme normalnih uslova rada na benzinskoj stanici (zaptivci pumpi kompresora i ventila).
- brtvljenja rastavljivih spojnih mjesta,
- prirubnica priključaka i spojeva cijevi i sl.

Višestruki izvori opasnosti:

Pod višestrukim izvorima opasnosti i štetnosti podrazumjevaju se izvori opasnosti i štetnosti koji se ispuštaju, a koji su kombinacija dva ili tri gore navedena izvora.

Obzirom na prirodu tvari koje se koriste neophodno je provođenje vrlo strogih mjera i normativa zaštite na radu, zaštite od požara i eksplozija, i zaštite okoline.

Osobe zaposlene na pumpama za opskrbu motornih vozila moraju biti obučene u ispravnom rukovanju namjenskih uređaja i sigurnosnom opremom.

Svi zaposlenici koji rade na benzinskoj stanici u skladu sa zakonskim propisima moraju poznavati osnovne karakteristike zapaljivih tečnosti kojima rukuju.

7.3. Pragovi granične vrijednosti i mjere za reguliranje emisije

Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak tretira granične vrijednosti emisije.

Pravilnik definira graničnu vrijednost emisije kao količinu supstanci ispod koje se nalaze vrijednosti koje su sadržane u ispušnom gasu iz industrijskih pogona i koje se mogu ispuštati u zrak u toku datog perioda (izračunava se u smislu mase po zapremini otpadnih gasova izraženo u mg/m³). Granične vrijednosti emisije utvrđene ovim pravilnikom odnose se na stacioniran rad postrojenja.

Benzinske pumpe s obzirom da dobijaju različite vrste goriva kao gotov proizvod, ne mogu direktno utjecati na emisije goriva ali kada je u pitanju manipulisanje sa gorivom one svojom instalacionom infrastrukturu i opremom u znatnoj mjeri mogu utjecati na smanjenje emisija preduzimanjem odgovarajućih mjera prevencije.

Mjere prevencije na benzinskoj stanici u najvećoj mjeri se zasnivaju na kontinuiranom održavanju uređaja, opreme i postrojenja u propisanim rokovima, ugradnji nove savremene opreme, pridržavanju zakonskih propisa, preventivnim sigurnosnim mjerama zaštite, edukaciji radnog osoblja i dr. mjerama koje za cilj imaju smanjenje emisija u okolinu.

Na prostoru benzinske pumpe kada su u pitanju granične vrijednosti, one će se uglavnom odnositi na uskladištena različita vrsta goriva i parametre koji stvaraju emisiju na okolinu.

7.3.1. Ekološka iskustva u Evropskim i dr. Zemljama

Kako su jačale ekonomske i političke integracije u Zapadnoj i sjevernoj Evropi, sve ono što se dešava u jednoj državi članici, utiče na ostale članice. Ovo se posebno odnosi na područje zaštite čovjekove okoline, naftnu industriju, industriju motornih vozila i saobraćaj.

Sve ujedinjenje Evropsko tržište ujedinjuje norme i propise u proizvodnji i primjeni goriva pa u proizvodnji i primjeni goriva ima regulativu diktiranu ekološkim zahtjevima, a sve manje uvažava pojedinačne zahtjeve zemalja članica.

Izmjenjenom Direktivom 93/12EEC i Direktivom 98/70EC zakonodavstvo Evropske zajednice je dalo detaljne prijedloge koji će oblikovati tehnologiju za kontrolu emisija iz vozila i kvalitet goriva u slijedećih 10 godina.

Ciljevi zaštite čovjekove okoline, osim povećanja kvaliteta goriva, rješavaju se i ubrzanim razvojem tehnologije vozila i sistem gorivo/vozilo posmatra se integralno.

Takav način razvoja će osigurati kvalitete goriva koji će u najmanjoj mogućoj mjeri zagađivati okolinu, a koristiće ga softiscirana vozila koja će imati najmanju emisiju štetnih tvari u okolinu. Osim toga daje se i veći podsticaj za alternativna goriva.

Direktive i standardi koje donosi Evropsko zakonodavstvo obavezujući su za sve zemlje članice, a u koliko neka članica ne može u propisanom roku uz ekonomskih razloga da ispuni zahtjeve direktiva, mora unaprijed da obavijesti ostale članice o tome i da prognozira vrijeme do kada će moći da ispuni tražene zahtjeve i da se pridržava tog vremenskog roka.

7.3.2. Zakonodavno reguliranje kvalitete goriva u EU

Zakonodavni okvir reguliranja kvalitete goriva u EU predstavljaju direktive. Direktiva je zakonodavni akt koji zahtijeva od zemalja članica postizanje određenog rezultata bez uvjetovanja sredstava za postizanje tog rezultata ili cilja.

Slijedom donošenja, u daljnjem tekstu navedene su direktive koje propisuju kvalitetu motornih goriva u zemljama EU.

Benzin:

- Direktiva 78/611/EEC ograničava sadržaj olova u benzinu s olovom do najviše 0,4 g/l,
- Direktiva 85/210/EEC ograničava sadržaj olova u benzinu s olovom do najviše 0,15 g/l i uvodi bezolovni motorni benzin – BMB
- Direktiva 85/536/EEC regulira dodavanje oksigenata
- Direktiva 87/416/EEC zabranjuje olovo u regular benzinu.

Dizel / plinska ulja:

- Direktiva 75/716/EEC ograničava sadržaj sumpora u plinskom ulju do najviše 0,5% od listopada 1976. g. odnosno 0,3% od listopada 1980. g.
- Direktiva 93/12/EEC ograničava sadržaj sumpora u dizelskom gorivu do najviše 0,2% od listopada 1994. g. odnosno 0,05% od X. mj. 1996. g.
- Direktiva 1999/32/EC (dopuna direktive 93/12/EEC) ograničava sadržaj sumpora u plinskom ulju/brodskom plinskom ulju na 0,2% od srpnja 2000. g. i 0,1% od siječnja 2008. g.
- Direktiva 2005/33/EC (dopuna direktive 1999/32/EEC) ograničava sadržaj sumpora u brodskom plinskom ulju na 0,1% od siječnja 2010. g.

Temeljne osnove za daljnje definiranje kvalitete motornih goriva određene su slijedećim direktivama:

- Direktiva 98/70/EC ograničava sadržaj sumpora u BMB na 150 / 50 mg/kg, odnosno za dizelsko gorivo na 350 / 50 mg/kg od 01. siječnja 2000. g./01. siječnja 2005.
- Direktiva 2000/71/EC donosi prilagodbu članka 10 Direktive 98/70/EC o metodama mjerenja
- Direktiva 2003/17/EC (dopuna Direktive 98/70/EC) ograničava sadržaj sumpora u bezolovnom motornom benzinu i dizelskom gorivu do najviše 10 mg/kg od 01. 01. 2009. g

7.3.3. Zakonodavno reguliranje kvalitete goriva u BiH

Bosna i Hercegovina je svu legislativu i standarde u području goriva naslijedila iz Jugoslavije kao JUS standarde koji su ujedno imali i status zakona. To su standardi za super motorni benzin MB-98 oktana, regular motorni benzin MB-86 oktana i premium BMB-95 oktana. Prema tim zakonima dozvoljeni sadržaj olova u MB-98 i MB-86 bio je do 0,6 g/l, sadržaj sumpora u MB-98 i MB-86 do 0,1% m/m, sadržaj sumpora u dizel gorivu do 1% m/m, dok sadržaj benzena nije bio obuhvaćen zakonom. Suočeni s novim propisima u kvaliteti goriva i standardima goriva u Europi i svijetu Zavod za standardizaciju, mjeriteljstvo i patente Bosne i Hercegovine je početkom 1998. godine formirao Tehnički komitet BAS/TC 11 za područje nafte i naftnih derivata.

Tijekom 1999. godine BAS/TC 11 je pripremio prva dva standarda za goriva u Bosni i Hercegovini:

- BAS EN 228 koji se odnosi na bezolovni benzin te je identičan Europskom standardu EN 228:1993 koji je pripremio Europski tehnički komitet CEN/TC 19.
- BAS EN 590 koji se odnosi na dizel gorivo te je identičan Europskom standardu EN 590:1993 koji je pripremio CEN/TC 19.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je 23.09.2002. godine donijelo Odluku o kvaliteti tečnih naftnih goriva (Službeni glasnik BiH, 27/02) koja je nadopunjavana i mijenjana u narednim godinama (Službeni glasnik BiH, 28/03, 28/04, 16/05, 14/06 i 19/07), a kojom su propisani uvjeti kvalitete koje mora ispunjavati tekuće gorivo koje se na teritoriju Bosne i Hercegovine koristi u motorima s unutarnjim izgaranjem, kao i tekuće gorivo namijenjeno za izgaranje radi neposredne proizvodnje toplinske energije.

Također su propisani standardi kojima se određuju fizikalno-kemijske osobine tekućih naftnih goriva, granične vrijednosti osnovnih karakteristika tih goriva, postupak, odnosno metode po kojima se vrši ispitivanje tih karakteristika te način označavanja i dokazivanja da je kvaliteta goriva usklađena sa zahtjevima Odluke.

7.4. Mjerenje emisije

U cilju utvrđivanja emisija i negativnih uticaja na okoliš benzinske pumpe sa pratećim sadržajima, za potrebe izrade Plana aktivnosti sa mjerama i rokovima za postupno smanjenje emisija odnosno zagađenja i za usaglašavanje sa najboljom raspoloživom tehnikom (BAT), izvršena su mjerenja emisija u skladu sa članom 4. stav 1. tačka 6. Pravilnika o uvjetima za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona, broj: 6/06).

Mjerenje i ispitivanje emisija i otpadnih tokova (emisija), kao i negativnih uticaja na okoliš benzinske pumpe:

1. Utvrđivanje i popis mjesta nastanka emisija,
2. Ispitivanje kvaliteta ispuštene prečišćene voda iz separatora (fizikalno-kemijska analiza efluenta).
3. Utvrđivanje količine krutog otpada i načina njegovog zbrinjavanja.
4. Na prostoru benzinske pumpe nije vršeno mjerenje nivoa buke.

Mjerenjem i ispitivanjem emisija i otpadnih tokova dobijeni su pokazatelji koji su mjerodavni za ocjenu emisija štetnih materija i negativnih utjecaja na okoliš predmetnog objekta.

7.4.1. Izvori i stanje zagađenja zraka nastale radom pogona

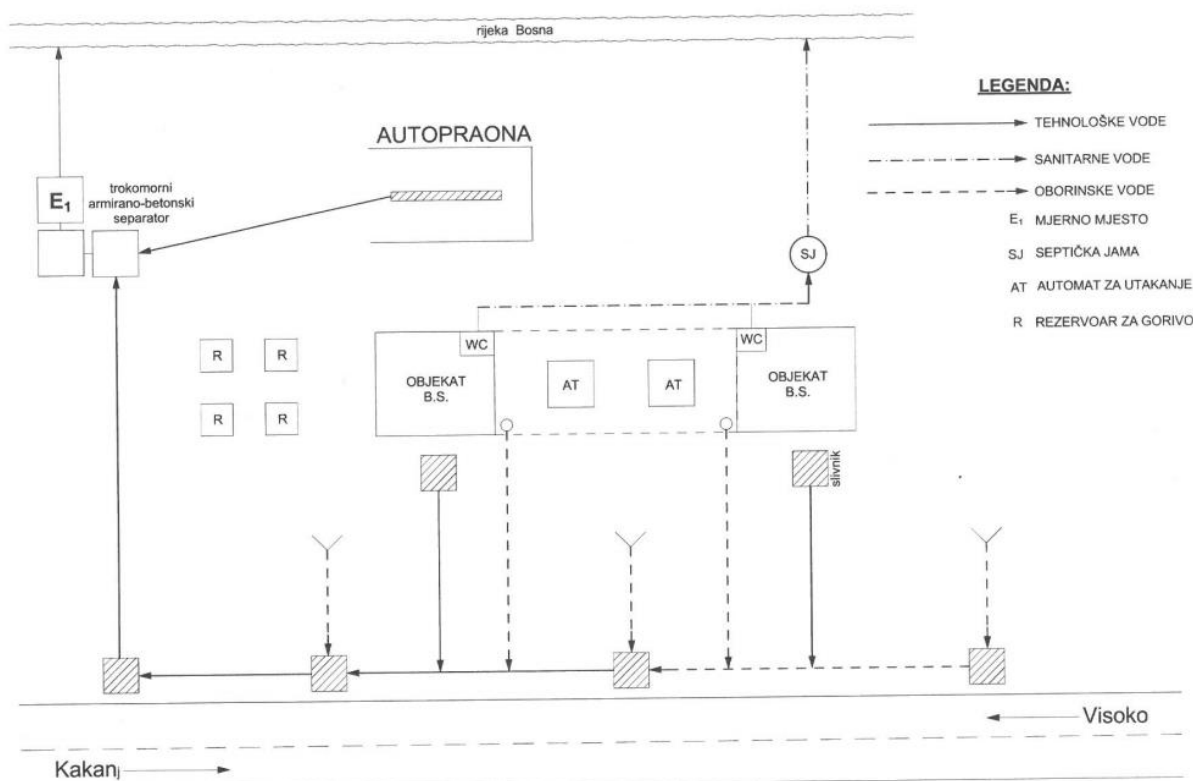
Zagrijavanje prostorija benzinske pumpe se vrši pomoću plinskog kondenzacijskog bojlera Vaillant koji se nalazi u objektu skladišta zatvorenim sistemom centralnog grijanja toplom vodom. Kao energent za zagrijavanje koristi se gradska mreža plina.

U plinskom kondenzacijskom uređaju voda se zagrijava toplinom izgaranja, baš kao i kod ne-kondenzacijskih uređaja. Nastali dimni plinovi obično se izbacuju kroz dimnjak vani.

Prirodni plin se sastoji većim dijelom od metana, jednostavnog spoja koji se sastoji od jednog atoma ugljika i četiri atoma vodika. Izgara plavim plamenom, čisto i u zrak emitira niske količine potencijalnih štetnih nusprodukta, čime se doprinosi zaštiti okoliša. Plin izgara čisto bez čađi ili pepela i stoga nastaju znatno niže emisije štetnih tvari nego kod lož-ulja. Prirodni plin se smatra ekološki najprihvatljivijim fosilnim gorivom.

7.4.2. Izvori zagađivanja voda

Na benzinskoj stanici nastaju sanitarno-fekalne otpadne vode i zamašćene oborinske vode. Fekalne vode se odvede u septičku jamu, sa prelijevom u rijeku Bosnu. Oborinske vode sa platoa benzinske pumpe se sakupljaju preko slivnika sa pjeskolovima i interne kanalizacije u separator gdje se prečišćavaju prije nego što se ispuste u kanalizacioni sistem a potom u prirodni recipijent - rijeku Bosnu.

Slika 19. Shematski prikaz objekta benzinske pumpe i toka otpadnih voda
„SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko

Mjerenje kvaliteta otpadnih voda

Monitoring otpadnih voda vrši se u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije, Službene novine FBiH br. 26/20.

Uzorkovanje otpadnih voda se vrši za vrijeme trajanja tehnološkog procesa, na kontrolnom mjestu izravno prije ispuštanja otpadnih voda u okoliš ili sistem javne kanalizacije.

U cilju ispitivanja kvaliteta ispuštene otpadne vode i uticaja na recipijent, monitoring kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“ Visoko, izvršio je „Inspekt RGH“ d.o.o. Sarajevo, Ispitni laboratorij Kakanj.

Otpadne vode na benzinskoj pumpi nastale od pranja vodom radnog platoa, vozila i oborinskih voda koje sapiraju zauljene površine, preko slivnih rešetaka, odvođe kanalima u trokomorni betonski separator ulja i masti u vidu prijemnog, prelivnog i izlaznog betonskog šahta. Preliv iz treće komore odlazi u rijeku Bosnu. Sanitarna vode ide u septičku jamu, a preliv u rijeku Bosnu.

Uzorci otpadne vode za analizu uzeti su iz treće komore separatora ulja i masti, prije njihovog ispuštanja u rijeku Bosnu. Analiza otpadne vode je rađena iz jednokratnog uzorka na mjernom mjestu E.

Rezultati ispitivanja otpadne vode prikazani su u Izvještaju o inspekciji br. 827/20 sa datim graničnim vrijednostima za ispuštanje otpadne vode u okoliš ili sistem javne kanalizacije.

Rezultati ispitivanja ispuštene prečišćene voda iz separatora u kanalizacionu mrežu pokazuju da izmjereni parametri zadovoljavaju granične vrijednosti emisije otpadnih voda koje se i spuštaju u prirodne recipijente u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije, Službene novine FBiH br. 26/20.

«Inspekt – RGH» d.o.o. Sarajevo
Inspekcijsko tijelo
 Hamdije Kreševljakovića 18/I, 71 000 Sarajevo
 Centrala: Tel.: ++ 387 33 225 880; 225 881; 225 884.
 Faks: ++ 387 33 225 882.

Broj: 827/20
 Datum: 10.06.2020.
 Strana 9 od 11

Inspekcijsko tijelo radi u saglasnosti sa pravilima IFIA – London

Izveštaj o inspekciji br. 827/20

Vrsta robe: Otpadna voda
 Br. naloga/ID kod: ID 143/20
 Broj narudžbe/Ugovora: Ugovor br. 59/11 od 30.05.2011. godine
 Korisnik usluge: «SUŠA-COMMERCE» d.o.o. Visoko
 Uzorkovanje izvršio: Ispitni laboratorij Kakanj
 Uzorkovano iz: Mjerno mjesto E1
 Mjesto i datum uzorkovanja: Ciglanska bb, Visoko, 04.06.2020. godine
 Mjesto ispitivanja: Ispitni laboratorij Kakanj/Odjel za vode Kakanj
 Hologram br. 39127

REZULTAT INSPEKCIJE:

Datum formiranja izvještaja: 10.06.2020.

Laboratorijska analiza br.: 975/20

Parametar	Jedinice	Metod	Granična vrijednost		Rezultat*
			Površinska vodna tijela	Javna kanalizacija	
Temperatura	°C	BAS DIN 38404-4:2010 ²⁾	30	40	17,5
Boja	mg/l Pt	BAS EN ISO 7887:2013			10
Sadržaj rastvorenog kisika	mgO ₂ /l	BAS EN 5814:2014			7,23
pH vrijednost	pH jedinica	BAS EN ISO 10523:2013	6,5-9,0	6,5-9,5	7,65
Elektroprovodljivost	μS/cm	BAS EN 27888:2002			237
Ukupne suspendovane materije	mg/l	BAS EN 872:2006	35	400	24
Taložive materije	ml/l/h	EPA 2540F:2011	0,5	10,0	0,2
Hemijska potrošnja kisika, HPK-Cr	mgO ₂ /l	Standard metoda 5220C APHA-AWWA-WEF:2011	125	700	44,8
Biološka potrošnja kisika, BPK ₅	mgO ₂ /l	BAS ISO 5815-1:2004	25	250	10,5
Amonijakni azot, (NH ₄ -N)	mg/l	BAS ISO 7150:2002	10	40	0,62
Ukupni azot, N	mg/l	Računski metod	15	100	2,35
Ukupni fosfor, P	mg/l	BAS ISO 6878:2006	2,0	5,0	0,38
Test toksičnosti	% otp. vode u razblaženju	BAS EN ISO 6341:2014	> 50 %		Bez elem. toksičnosti
Protok, Q	m ³ /dan	Interni metod po RU 80654147 ¹⁾			9,4
SPECIFIČNI PARAMETRI					
Teško hlapive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	JUS.H.ZI.150 VII:1972 RU 806 54 45:2014	20	100	0,4
Napomena:					
1) Metod nije akreditiran kod Instituta za akreditiranje BiH – BATA.					
2) Metod se izvodi na terenu akreditiran kod Instituta za akreditiranje BiH – BATA.					
3) Rezultat analize je izvan područja standardne metode.					
* podaci preuzeti od Ispitnog laboratorija Kakanj					

OCJENA USKLADENOSTI:

Shodno rezultatima provedene inspekcije potvrđujemo da je analiza otpadne vode rađena u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, Službene novine FBiH br. 26/20 te da parametri kvaliteta otpadne vode **ZADOVOLJAVAJU** kriterije navedene u Uredbi (Prilog 1, tabela 1.1.).

Tehnički rukovodilac Inspekcijskog tijela

Zaimović Mirsad, dipl. ing. hem.

Obr. br. 2446 Verzija: 15/2020

File: 2446 - 15

Izveštaj se ne smije umnožavati osim kao cjelina, bez odobrenja Inspekcijskog tijela.
 Rezultati inspekcije se odnose na kontrolisanu vrstu robe i validni su samo za mjesto i datum kontrole. Izveštaj bez numerički obilježenog holograma nije validan.

«Inspekt – RGH» d.o.o. Sarajevo
Inspeksijsko tijelo
Hamdije Kreševljakovića 18/1, 71 000 Sarajevo
Centrala: Tel.: ++ 387 33 225 880; 225 881; 225 884.
Faks: ++ 387 33 225 882.

Broj: 827/20
Datum: 10.06.2020.
Strana 10 od 11

Inspeksijsko tijelo radi u saglasnosti sa pravilima IFIA – London

7. ZAKLJUČAK

Mjerenjem/određivanjem protoka otpadnih voda utvrđeno je da je monitoring potrebno raditi **dva puta** godišnje u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, Službene novine FBiH br. 26/20, Prilog 2, ukoliko vodnim ili okolinskim aktom nije drugačije određeno.

Ispitivanjem kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda zaključuje se da izmjereni parametri **zadovoljavaju** granične vrijednosti emisije otpadnih voda koje se ispuštaju u prirodne recipijente u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, Službene novine FBiH br. 26/20 (Prema prilogu 1, tabela 1.1.).

Napomene:

- a) Za vrijeme uzorkovanja nije bilo neuobičajenih situacija koje mogu uticati na rezultat ispitivanja.
- b) Sva pravna i fizička lica iz industrijske i privredne djelatnosti koja vrše ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u sistem javne kanalizacije ili u okoliš dužni su putem ovlaštenih laboratorija, vršiti ispitivanje kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda, prema članu 19., stav (2).
- c) **Obveznici provođenja monitoringa dužni su svoje pojedinačne izvještaje dostaviti nadležnoj agenciji za vode a zbirne godišnje izvještaje samo oni koji vrše monitoring više od četiri puta godišnje, prema članu 23, stav (1) i (2).**
- d) Za tehnološke vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije koja nema funkcionalno postrojenje za tretman otpadnih voda primjenjuju se granične vrijednosti emisije za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode.

7.4.3. Izvori nastanka buke

Nivo buke koja se stvara radom benzinske pumpe je za vrijeme ulaska i izlaska vozila sa platoa benzinske pumpe. Isto tako, trajanje emisije buke je zanemarljivo i u funkciji je samo vremena ulaska i izlaska vozila sa platoa ove pumpe.

Treba naglasiti činjenicu da je nivo buke koja nastaje na ovoj benzinskoj stanici značajno niži do nivoa buke koja potiče od saobraćaja sa lokalnog puta, što ovisi o vrsti vozila (putničko ili teretno) i njihovoj tehničkoj ispravnosti.

U Zakonu o zaštiti od buke („Službene novine F BiH” broj 110/12), dat je prikaz dozvoljenog nivoa vanjske buke u različitim zonama (područjima), odnosno L_{eq} dB (A) i vršni nivo L_i dB (A), za dan i noć.

Tabela 12. Dozvoljeni nivo vanjske buke u različitim zonama (područjima)

Područje (zona)	NAMJENA PODRUČJA	Najviši dozvoljeni nivoi buke u dB(A)		
		Ekvivalentni nivoi L_{eq}		Vršni nivo
		dan	noć	L_i
I	Bolničko-lječilišno	45	40	60
II	Turističko, rekreaciono, oporavilišno	50	40	65
III	Čisto stambeno, vaspitno-obrazovne i zdravstvene ustanove, javne zelene i rekreacijske površine	55	45	70
IV	Trgovačko, poslovno, stambeno i stambeno uz saobraćajne koridore, skladišta bez teškog transporta	60	50	75
V	Poslovno, upravno, trgovačko zanatsko, servisno (komunalni servis)	65	60	80
VI	Industrijsko, skladišno, servisno i saobraćajno područje bez stanova	70	70	85

Dozvoljeni nivo buke prema Pravilniku o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma za industrijsko, skladišno, servisno i saobraćajno područje bez stanova, kojem pripada predmetni objekat, je: $L_{eq} = 70$ dB(A) i $L_i = 85$ dB(A).

Na prostoru benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Ciglane, Visoko mjerenje intenziteta buke nije vršeno, te je potrebno vršiti redovan monitoring buke od strane ovlaštene institucije.

7.4.4. Ostale emisije/otpadni tokovi

U prostorijama i na prostorima benzinske pumpe nastaju manje količine tečnog i krutog otpada. Kruti otpad nastaje u upravi (kancelarijski otpad), prodavnici (ambalaža) i na platou benzinske pumpe (PET ambalaža, PVC vrećice i drugi bezopasni otpad), a sakuplja se u namjenskom kontejneru sa poklopcem zapremine $1,1 \text{ m}^3$ i namjenskim kantama sa poklopcima.

Sakupljeni otpad redovno odvozi od strane javnog komunalnog preduzeća sa kojima postoji potpisan ugovor o vršenju te vrste usluga.

Tabela 13. Količine otpada (za 2020. godinu) na BP „SUŠA COMMERCE“, Ciglane

Red.br.	Naziv otpada	Šifra	Količine
1.	Papir	20 01 01	200 kg
2.	Kartonska ambalaža	20 01 01	1000 kg
3.	Staklo	20 01 02	100 kg
4.	Plastika	20 01 39	100 kg
5.	Miješani komunalni otpad	20 03 01	10 m ³
6.	Muljevi iz odvajača ulje/voda	13 05 02*	1t/god

Komunalni otpad se sakuplja u namjenske kontejnere i povremeno odvozi od strane Javnog komunalnog preduzeća „VISOKO“ d.o.o. Visoko.

Čišćenje separatora (tretman otpadnih voda) najmanje jednom godišnje vrši ovlašteno preduzeće „DELTA PETROL“ d.o.o. Kakanj, te mulj i talog transportuje na deponiju.

Na predmetnoj lokaciji, prema dostupnim podacima i izjavi direktora, ne nastaje toksičan i opasan otpad, osim mulja iz separatora ulja i masti.

Slika 20. Namjenske kante i kontejner

Na osnovu odredbi člana 14. Zakona o komunalnim djelatnostima ZE-DO Kantona, /"Službene novine ZE-DO Kantona" broj: 17/08), Odluke o komunalnom redu /Službeni glasnik Općine Visoko, broj 4/015/, zaključuje se

UGOVOR
o pružanju komunalnih usluga - PRAVNA LICA
/ odvoz smeća /

zaključen između:

1. Javnog komunalnog preduzeća „VISOKO“ d.o.o. Visoko, ulica Naselje Luke II, br. 16.
ID broj : 4218192550009, PDV broj : 218192550009, ŽR broj : 1990470004003141 Sparkasse bank, koga zastupa dr. sci. Hasan Prelić, direktor Preduzeća, / u daljem tekstu: davalac komunalnih usluga /, sa jedne
2. **Suša Commerce** (Poslovne jedinice: 1. Trgovački centar Suša; 2. Veleprodaja mesa; 3. Supermarket Monjare; 4. Farma i klaonica 5. Benzinska pumpa, Visoko 6. Benzinska pumpa, D. Zimča) adresa: Donja Zimča bb, 71300 Visoko, ID broj : 4218204740003
PDV broj: 218204740003 ŽR broj:
ŠIFRA KORISNIKA: /, / u daljem tekstu: korisnik usluga /, sa druge strane.

Član 1.

Predmet ovog Ugovora je regulisanje međusobnih prava, obaveza i odgovornosti između davalaca komunalnih usluga i korisnika komunalnih usluga kod pružanja komunalnih usluga- **odvoza smeća** u objektu korisnika usluga.

Član 2.

Davalac komunalnih usluga se obavezuje da će korisniku komunalnih usluga pružati komunalne usluge-**odvoz smeća** na slijedeći način:

- redovno odvoziti kućno smeće iz posuda za smeće i hajfiša, a po utvrđenom rasporedu, odnosno kontejnera,
- na zahtjev korisnika usluga, vršiti i vanredan odvoz smeća koji se utvrđuje po upućenom pozivu i brojem potpisanih radnih naloga od strane korisnika komunalnih usluga,
- u slučaju da se fakturisanje ne može vršiti prema djelatnosti korisnika komunalnih usluga, fakturisanje će se vršiti za najmanje jedan odvoz kontejnera zapremine 1,1 m3 mjesečno,
- redovno dostavljati mjesečne račune za izvršene komunalne usluge,
- primiti pismene reklamacije na račune koji se podnesu u roku od 10 dana, od dana ispostavljanja računa, i davanje odgovora na iste u narednom roku od 10 dana,

Član 3.

Korisnik komunalnih usluga se obavezuje:

- da će nabaviti propisne posude za odlaganje smeća, odnosno hajfiš 1,1 m3 ili kontajner 5m3, u zavisnosti od površine prostora i djelatnosti kojom se bavi i u iste smeće propisno odlagati, odnosno, u konkretnom slučaju :
 - KANTU od 80-120 l
 - KANTU od 240 l
 - HAJFIŠ od 1,1m3,
 - KONTAJNER od 5 m3
 - o /nepotrebno precrtati/
- vlasnici kontejnera i hajfiša obavezni su imati najmanje jedan odvoz smeća mjesečno,
- ovlaštenom licu davalca usluga omogućiti nesmetan pristup posudama za smeće, hajfišima / kontejnerima i iste redovno održavati

Član 4.

Korisnik komunalnih usluga se obavezuje za izvršene komunalne usluge davaocu komunalnih usluga plaćati cijenu prema važećem Cjenovniku komunalnih usluga kojim je utvrđena visina cijene za djelatnost korisnika, a na koji je svoju saglasnost dalo Općinsko vijeće Općine Visoko. Isti je objavljen u Službenom glasniku Općine Visoko, broj 7/08 i web stranici davalca usluga.

U slučaju zvanične promjene uslova pružanja komunalnih usluga i cijena za izvršene komunalne usluge, po proceduri i u skladu sa pozitivnim propisima, ugovorne strane su saglasne da će se cijena istih automatski prilagođavati u fazi obračuna, o čemu će korisnici komunalnih usluga biti blagovremeno i na odgovarajući način obavješteni.

Korisnik komunalnih usluga obaveze po osnovu izvršenih komunalnih usluga dužan je plaćati u roku od 10 dana po ispostavljenom računu.
U slučaju neblagovremenog plaćanja ispostavljenog računa, davalac usluge zadržava pravo obračunavanja zateznih kamata u skladu sa Zakonom o visini stope zatezne kamate.
U istom roku može na ispostavljeni račun uložiti reklamaciju.

Član 5.

Davalac usluga može, bez posebne najave, obustaviti pružanje komunalnih usluga korisnicima koji uzastopno ne plaćaju tri mjeseca svoje račune, a naplatu tražiti sudskim putem.

Član 6.

- Korisnik komunalnih usluga dužan je u roku od 8 dana od dana nastale promjene, izvršiti prijavu i odjavu svih promjena u svom društvu /obrta/, na način što će pismenim putem izvijestiti davaoca usluga uz prilaganje odgovarajućih dokaza o:
- promjeni adrese i sjedišta društva/obrta,
- promjeni naziva društva/obrta,
- svakoj statusnoj promjeni društva obrta - preregistraciji, ID broj, PDV broj, promjeni vlasništva obrta, gašenju društva /obrta sl. odnosno, i svaku drugu promjenu koja se tiče korisničkog odnosa korisnika komunalnih usluga sa davaocem istih.

Član 7.

Ukoliko korisnik komunalnih usluga ne postupi u skladu sa prethodnim članom, i dalje će se smatrati obveznikom plaćanja komunalnih usluga i to sve do momenta pismene odjave kod davaoca usluga ili prijave novog korisnika komunalne usluge.
U tom slučaju, sav dug za komunalne usluge, za cio period, pada na njegov teret.
Ukoliko korisnik usluge odbije zaključiti ugovor o korištenju komunalne usluge, a komunalna usluga se pruža, ostaje u obavezi da plaća troškove komunalnih usluga.

Član 8.

Ugovor se potpisuje na neodređeno vrijeme, a stupa na snagu danom obostranog potpisivanja, uz mogućnost odjave, ako ne bude ispunjeni neki od uslova iz Ugovora.
U slučaju raskida Ugovora ili gašenja sve prethodne obaveze moraju se izmiriti.
Sve obaveze po osnovu plaćanja duga, nastale prije potpisivanja ovog Ugovora, ostaju na snazi sve do njihova izmirenja.

Član 9.

Otkazni rok za raskid Ugovora iznosi 30 dana i isti se podnosi pismenim putem.

Član 10.

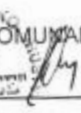
Ugovorne strane obavezuju se da će nastale nesporazume rješavati mirnim putem, a u slučaju spora nadležan je Općinski sud u Visokom.

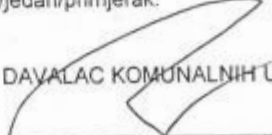
Član 11.

Na sve ono što nije definisano ovim Ugovorom, primjenjivat će se odredbe važećih zakonskih odredbi: Zakona o komunalnoj djelatnosti ZE DO Kantona i Odluke o komunalnoj djelatnosti Općinskog vijeća Općine Visoko.

Član 12.

Ugovor je sačinjen u tri istovjetna primjerka od kojih davalac komunalnih usluga zadržava 2 /dva/ primjerka, a korisnik komunalnih usluga zadržava 1 /jedan/ primjerak.

KORISNIK KOMUNALNIH USLUGA:

d.o.o.
* VISOKO *
Kontakt telefon: 02/740-050

DAVALAC KOMUNALNIH USLUGA:

Direktor, dr.sci. Hasan Prelić
Broj: 82-88
Datum: 04.01.2019. god

UGOVOR O IZVOĐENJU RADOVA

zaključen između ugovorenih strana:

Br. 1189/20-DS

NARUČILAC: "SUŠA KOMERC" d.o.o. Visoko, Donja Zimča b.b., koga zastupa
u daljem tekstu Investitor.

IZVOĐAČ: "DELTA PETROL" Kakanj, d.o.o., ul. Alije Izetbegovića P+4+M
koju zastupa direktor Bakir Spahić u daljem tekstu Izvođač.

1. PREDMET UGOVORA

Član 1.

Predmet ovog ugovora su radovi na čišćenju separatora (tretman otpadnih voda) iz separatora i septičkih jama iz firme "SUŠA KOMERC" d.o.o. Visoko sa lokaliteta Investitora.

Ugovor se odnosi na objekte:

1. Klaonica - Separator proizvođača „BUDERUS“ GmBh Njemačka, tip: BUDERUS GUS, kapaciteta 5000 litara, serijski broj: 7941.
2. Benzinska stanica Visoko
3. Benzinska stanica Zimča

2. CIJENA

Član 2.

Cijena radova će se utvrđivati sa Investitorom prema opisu posla i zahtjevima Investitora prije početka radova, a prema cjenovniku Izvođača.

Investitor se obavezuje da će najmanje jednom godišnje izvršiti čišćenje separatora na lokalitetu Investitora, a za šta će Izvođač platiti prema slijedećem cjenovniku:

a) separator kapaciteta do 4 m ³	250,00 KM/kom
b) separator kapaciteta 4,1 do 8 m ³	350,00 KM/kom
c) separator kapaciteta od 8,1 i više m ³	450,00 KM/kom
d) Transport mulja i taloga na deponiju za uništenje	0,20 KM/l

Na ovu cijenu se dodaje kilometražni paušal koji iznosi 1,10 KM/km (razdaljina od sjedišta Izvođača do lokacije izvođenja radova u jednom smjeru) i transport mulja i taloga na deponiju 0,20 KM/litru.

Ukoliko Investitor ne uputi zahtjev za čišćenje separatora u periodu od godinu dana za svaki objekat iz ovoga ugovora Izvođač ima pravo da za usluge čišćenja fakturiše separator kapaciteta do 4 m³.

3. NAČIN PLAĆANJA

Član 3.

Za obavljene usluge, Izvođač radova će korisniku usluga-Investitoru ispostavljati fakturu nakon svakog obavljenog posla.

Investitor i Izvođač su saglasni da se plaćanje izvrši u roku 15 (petnaest) dana nakon završetka radova uz prezentaciju slijedećih dokumenata:

- faktura
- zapisnik o primopredaji radova ovjeren od strane ovlaštenog predstavnika Investitora.

Ugovor br. 1189/20-DS

1/3

4. KVALITET USLUGA

Član 4.

Izvođač radova će korisniku usluga - Investitoru, po ovom Ugovoru, radove (usluge) izvršavati na vrijeme i kvalitetno što će se evidentirati zapisnički.

Svi radovi (usluge) će se izvoditi sa najsavremenijim tehničkim sredstvima za tu vrstu posla.

Član 5.

U prilogu ovog ugovora je odobrenje Federalnog ministarstva za obavljanje ove djelatnosti.

5. ROK ZA IZVOĐENJE RADOVA

Član 6.

Izvođač se obavezuje da predmetne radova iz člana 1. ovog ugovora izvede u roku od 7 dana od dana uvođenja u posao.

6. OBAVEZE NARUČIOCA

Član 7.

Investitor radova je u obavezi da obezbijedi slijedeće:

- da izvijesti Izvođača o terminu izvođenja radova,
- da obezbijedi nadzornog organa i kontinuiran nadzor u toku izvođenja radova,
- da Izvođaču obezbijedi nesmetan pristup i rad,
- da izvrši prijem u skladu sa propisima kvalitetno izvedenih radova sa obostrano potpisanim zapisnikom.

U slučaju nekvalitetnog izvođenja radova ili ne pridržavanje datih rokova Investitor radova će prekinuti poslove i angažovati drugog Izvođača.

7. OBAVEZE IZVOĐAČA RADOVA

Član 8.

Izvođač radova je u obavezi da pri izvođenju gore navedenih radova obavi slijedeće:

- da se odazove na poziv Investitora i da pristupi izvođenju radova prema dogovorenom terminu.
- da poslove radi kvalitetno u saradnji sa Investitorom,
- da detaljno izvrši mašinsko i mehaničko čišćenje separatora specijalnim cisternama i odveze otpadno mulje i talog sa lokacije objekta Investitora.

8. PRIMOPREDAJA RADOVA I OKONČAN OBRAČUN

Član 9.

Investitor je dužan da na osnovu obavještenja Izvođača i izvršene zajedničke provjere o završetku radova, organizuje rad komisije za prijem izvršenih radova.

Konačan obračun će se izvršiti u roku od tri dana od dana završetka radova. Okončan obračun se vrši zapisnički.

Zapisnik potpisuju ovlašteni predstavnici Investitora i Izvođača.

Izvođač je dužan, za okončan obračun, obezbijediti svu potrebnu dokumentaciju.

9. GARANCIJA

Član 10.

Za izvedene radove Izvođač daje garanciju u trajanju od 12 (dvanaest) mjeseci i koja teče od dana primopredaje radova. U toku garantnog roka Izvođač je dužan da na poziv Investitora o svom trošku otkloni sve nedostatke koji nastanu krivnjom Izvođača, odnosno nestručnim izvođenjem radova.

10. VIŠA SILA

Član 11.

Ako slučaj više sile, potpuno ili djelimično spriječi izvršenje obaveza po ovom ugovoru, ugovorna strana je obavezna da obavijesti drugu ugovorenu stranu o roku od 7 (dana) od dana nastanka više sile.

11. OSTALE ODREDBE

Član 12.

Sporna pitanja iz ovog ugovora, ugovorene strane će pokušati da riješe putem međusobnog sporazumjevanja, a ako ne postignu sporazum, onda će spor rješavati pred nadležnim sudom u Kaknju.

Član 13.

Sve izmjene ovog ugovora mogu se vršiti isključivo i samo uz pismenu saglasnost ugovorenih strana.

Član 14.

Ovaj ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane ovlaštenih lica ugovornih strana. Ugovor traje **jednu godinu dana od dana potpisivanja**.

Član 15.

Ovaj ugovor sačinjen je u 2 istovjetna primjerka od kojih se originali nalaze kod Investitora i kod Izvođača.

Kakanj, 04.08.2020.

Za Investitora:

A circular stamp with the text "POSREDOVANJE U PROMETU NEPOKRETNOSTI" around the top edge, "SUŠA-COMMERCE" in the center, "d.o.o." below it, and "VISOKO" at the bottom. A signature is written over the stamp.

Za Izvođača:

A circular stamp with the text "POSREDOVANJE U PROMETU NEPOKRETNOSTI" around the top edge, "Bakir Špahić" in the center, and "VISOKO" at the bottom. A signature is written over the stamp.

8. STANJE LOKACIJE POGONA I POSTROJENJA KAO I IDENTIFIKACIJA ZNAČAJNIH UTICAJA NA OKOLIŠ

8.1. Stanje lokacije pogona i postrojenja

Općina Visoko se prostire na površini od 231 km² i nalazi se središnjem dijelu Bosne i Hercegovine. Prirodna sredina općine je određena dolinama rijeka Bosne i Fojnice, morfološkim diferencijacijama dolina sa padinama podbrda i vijencem visokih planina srednje Bosne - Ozrena, Vranice i Zvijezde. Prostor općine doseže relativno niske nadmorske visine i to od 399m do 1050m nadmorske visine, što je veoma povoljno sa stanovišta razvoja poljoprivredne proizvodnje, industrije, građenja i održavanja saobraćajnica i drugih sistema komunalne infrastrukture. Područje grada je smješteno na nadmorskoj visini od 422 m.

Podjela općinskog područja prema mjesnim zajednicama i matičnim područjima: VISOČKO (Stari Grad, Centar, Stari Grad, Rosulje, Željeznička pumpa, Čekrekčije, Vratnica, Kula Banjer, Topuzovo polje, Novo Naselje), MOŠTRANSKO (Poriječani, Dobrinje, Radovlje, Moštre, Zimča, Kološići, Orašac, Liješeva), BUČKO (Buci, Goduša, Kralupi, Tušnjici), GRAČANIČKO (Gračanica, Podvinci, Bulčići).

8.2. Identifikacija značajnih uticaja na okoliš

S obzirom na tehnološki proces rada koji se odvija na prostoru benzinske pumpe za uskladištenje goriva, jedan od glavnih zadataka treba da bude praćenje uticaja na okoliš. Na ovaj način prisutno je plansko preduzimanje aktivne zaštite čovjekove okoline, to jest zraka, vode i tla.

Na benzinskoj stanici u Visokom pri obavljanju tehnološkog procesa rada mogu se pojaviti slijedeće vrste opasnosti i štetnosti:

- Opasnosti i štetnosti od zagađivanja okoline gorivom iz postrojenja (rezervoari, cjevovodi, pumpni automati, spojna mjesta, mjesta pretakanje i sl.),
- Opasnosti i štetnosti od zagađivanja otpadnim vodama (separator),
- Opasnosti i štetnosti od zagađivanja smećem (radno osoblje, prateći objekti i sl.)

Izvori opasnosti i štetnosti na benzinskoj stanici sa pratećim sadržajem koji mogu ugroziti životnu sredinu ili uticati na okoliš dijele se na :

- izvore zagađivanja zraka,
- izvore zagađivanja voda i
- izvore ugrožavanja tla.

U Federaciji BiH je na snazi *Zakon o zaštiti okoliša* (Službene novine FBiH, 33/03) koji uređuje očuvanje, zaštitu, obnovu i poboljšanje ekološke kvalitete i kapacitete okoliša i životne sredine. Također definira i mjere i institucije očuvanja, zaštite, financiranja aktivnosti te poslove i zadatke organa uprave.

Zakonom o zaštiti zraka (Službene novine FBiH, 33/03) određene su mjere za sprječavanje ili smanjenje emisija u zrak, planiranje zaštite kvalitete zraka, definira se katastar emisija, kvaliteta zraka te nadzor i kaznene odredbe.

Na temelju Zakona o zaštiti zraka donesen je *Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak* (Službene novine FBiH, 12/05) kojim se uređuju granične

vrijednosti emisija u zrak, i to za anorganske polutante, kancerogene polutante i organske polutante.

Na osnovu istog zakona donesen je *Pravilnik o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak* (Službene novine FBiH, 12/05) koji uređuje obveze operatora da vrši provjeru ili praćenje emisije zagađujućih materija u zrak. Provjera i praćenje emisije vrše se u cilju dokazivanja da postrojenje zadovoljava granične vrijednosti emisije propisane Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije ili okolišnom dozvolom.

Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak iz postrojenja za izgaranje fosilnih goriva određene su *Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje* (Službene novine FBiH, 12/05). Navedeni pravilnik nije u skladu s EU Direktivom 2001/80/EC o ograničenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz velikih postrojenja za loženje budući ne obuhvaća postrojenja termičke snage iznad 50 MWt.

U Federaciji BiH je na snazi slijedeći temeljni zakoni koji regulira zaštitu voda: *Zakon o vodama* (Službene novine FBiH, 70/06).

Navedeni Zakoni uređuju način upravljanja vodama, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja i uređenje vodotoka s ciljem smanjenja zagađenja voda, postizanja održivog korištenja voda, zaštite ekosistema, smanjenja rizika od poplava i uređenja drugih bitnih pitanja o zaštiti voda.

U djelatnosti prerade nafte, skladištenja i transporta nafte i naftnih derivata, dolazi do nastajanja određenih količina različitih kategorija otpada (talozi spremnika, emulzije ugljikovodika u vodi i sl.) koji se mora zbrinuti na odgovarajući način.

U Federaciji BiH je na snazi slijedeći zakoni koji regulišu pitanje otpada:

- *Zakon o upravljanju otpadom* (Službene novine FBiH, 33/03),
- *Pravilnik o kategorijama otpada* (Službene novine FBiH, 9/05),
- *Uredba o dozvoli za otpad* (Službene novine FBiH, 31/06) i
- *Uredba o selektivnom prikupljanju, pakiranju i označavanju otpada* (Službene novine FBiH, 38/06).

8.2.1. Zaštita zraka

Zagađivanje zraka na prostorima benzinske pumpe sa pratećim sadržajima uglavnom nastaje emitovanjem u atmosferu para naftnih derivata i izduvnih sagorjelih gasova iz automobila.

Zagađenje zraka na prostoru benzinske pumpe u zimskim mjesecima moglo bi se pojaviti i na mjestima gdje je instalirana kotlovnica koja kao energent koristi pelet. Obzirom da se za grijanja prostorija na prostoru benzinske pumpe koristi grijanje na plin sa gradske mreže, dok se grijanje na pelet trenutno ne koristi.

Pošto se radi o relativno malim količinama skladištenih naftnih derivata i male frekvencije automobila i kamiona, neznatan je uticaj ovih emisija na zagađenost zraka.

Na prostoru benzinske pumpe u cilju smanjenja negativnog utjecaja sa aspekta zaštite zraka realizovane su slijedeće mjere:

- Obzirom na klimatske i mikroklimatske uslove izvršen je pravilan izbor lokacije za benzinsku stanicu sa povoljnim položajem u odnosu na lokalni put Visoko - Kiseljak,

- Na krajevima odzračnih cjevovoda postavljeni su odzračni ventili sa protupožarnom mrežicom i ventili za kontrolu pritiska,
- Tokom odvijanja tehnološkog procesa rada benzinske pumpe za uskladištenje goriva emisija isparavanja benzina iz pumpnih automata ne vrši se u atmosferu, nego se vrši povrat nazad u rezervoar,
- Kontinuirano na prostoru benzinske pumpe od strane radnog osoblja se vrši kontrola procesa rada pumpnih automata, spojnih mjesta, odzračnog cjevovoda i pretakanja i istakanja goriva čijim nestručnim rukovanjem može doći do neželjenog isticanja benzina i emisije benzinskih para u atmosferu,
- Zagrijavanje prostorija u poslovnom objektu izvedeno je toplom vodom, te ne postoji opasnost od nestručnog rada i posljedica koje bi donekle narušavale ekološku ravnotežu.
- Za potrebe radnog osoblja benzinske pumpe izrađena su sva uputstva o radu i održavanju opreme i postrojenja za bezbjedno rukovanje i rad i načinu postupanja u slučaju nastanka incidentnih situacija (ispuštanje goriva i sl.),
- Za svu opremu i radna sredstva koja se nalaze u sklopu benzinske pumpe sa pratećim objektima od strane odgovornog lica se vodi evidencija o tehničkoj ispravnosti opreme i postrojenja i radu sistema pretakanja goriva,
- Sve instalacije i postrojenja se redovno kontrolišu i servisiraju,
- Efikasnim sistemom protivpožarne zaštite isključena je mogućnost razvoja velikih količina dima i drugih produkata usljed izbijanja požara čime bi se bitno narušila životna sredina tog lokaliteta,

8.2.3. Zaštita od buke

Tehnološki proces rada na benzinskoj stanici pumpe sa pratećim objektima, je projektovan tako da i pored postojanja raznih postrojenja, pumpi, agregata i sl. ne proizvodi pojačanu buku i vibracije i ne ugrožava zaposleno osoblje i neposrednu okolinu.

Sva instalirana postrojenja i uređaji pri radu su nečujni i njihova buka i vibracija se kreće na nivou dozvoljenih zakonskih standarda.

Buka i vibracije sa prostora benzinske pumpe može se javiti po okolinu samo u pojedinim slučajevima i to od prisustva većeg broja putničkih vozila i kamiona-autocistemi koji pune gorivo na benzinskoj stanici ili od vozila i mašina koji prolaze u blizini na lokalnoj cesti Visoko - Kiseljak.

8.2.4. Zaštita voda

Voda je podložna zagađivanju koje je usko povezano sa zagađivanjem zraka (ugljkovodici, teški metali-Pb i sl.). Glavni zagađivači vode na prostoru benzinske pumpe su otpadne vode, vode koje se slijevaju poslije kiše, smetlište, naftni derivati koji se greškom proliju po tlu i sl.

Kada su u pitanju naftni proizvodi poznato je da jedan litar nafte u potpunosti zagađuje milion litara vode. Razlivena nafta ne ostaje samo na površini, neki sastojci lebde u vodi, a postoje i oni teži koji padaju na dno, tako da može biti zagađen komletan tok rijeke. Razlivena nafta stvara tanak mikrofilm koji se lijepi za riblje škrge izazivajući gušenje i masovne pomore, sprečava razmjenu kiseonika između vazduha i vode i smanjuje ulaze svjetlosti, a time prestaju fotosintetski procesi u vodi. Sastojci nafte kada padnu u rijeku lijepe se za dno.

Nafta je biorazgradiva, ali sam proces razgradnje je dugotrajan i time su ugroženi flora i fauna rijeka i priobalja.

Tehnološki proces rada na benzinskoj stanici sa pratećim sadržajima uključuje sisteme vodosnabdjevanja vodom za piće i hidrantskom (protupožarnom) vodom, te vodom za potrebe autopraonice. Svi objekti koji se nalaze u sastavu benzinske pumpe priključeni su na lokalni vodovodni sistem.

Na prostoru benzinske pumpe sa pratećim sadržajima sa aspekta zaštite voda na osnovu planiranih aktivnosti, realizovane su sljedeće mjere:

1. Društvo koje raspolaže vodovodnom mrežom redovno kod ovlaštene ustanove obavlja ispitivanja koja obuhvataju fizikalno-hemijsku, koja odgovara Pravilniku u pogledu fizikalno-hemijskih svojstava kvaliteta vode ("Sl.list RbIH", br.2/92).
2. Predviđene i izvedene kosine i pokrov objekata koji se nalaze u sastavu benzinske pumpe odgovaraju tehničkim uslovima zaštite objekata od atmosferskih upliva i padavina i prilagođeni su podneblju lokacije objekata. Oborine i lokalne vode se slijevaju u septik projektovanog kapaciteta, tako da nema zadržavanja istih na površini.
3. Na prostoru benzinske pumpe u skladu zakonskih propisa instaliran je separator masti i ulja, odgovarajućeg kapaciteta, namjenjeni za izdvajanje masnoće iz oborinske kanalizacije koja površinska voda vremenom sapire sa platoa i prostora benzinske pumpe, a koja se ne bi smjela ispuštati s vodom u recipijent iz ekoloških razloga. Ispred separatora ulja i masti smješten je grubi filter nečistoća koji se redovno po potrebi zamjenjuje.
4. Instalirani separator masti i ulja kontinuirano se kontrolišu i održavaju od strane radnog osoblja, a po potrebi putem specijalnog vozila se prazni pri čemu se masnoće i ulja odvoze u rafineriju na dalju obradu.
5. U zimskom periodu kada postoji mogućnost zamrzavanja radno osoblje preduzima mjere u cilju spriječavanja zamrzavanja vode u odjeljivaču (kada nije opterećena zauljenim česticama).
6. Sve oborinske vode sa krovne površine benzinske pumpe i nadstrešnica preko horizontalnih i vertikalnih oluka svode se do revizionih okana i zajedno sa površinskom vodom odvođe do revizionog okna i šahta, a potom u recipijent.

8.2.5. Zaštita tla

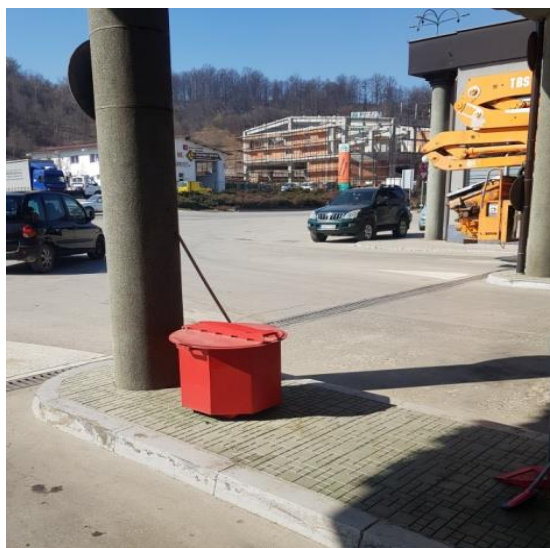
Zagađivanje zemljišta je usko vezano za zagađenje zraka i vode, jer sve što se izbacuje u zrak ili vodu vraća se ponova na tlo.

Na lokaciji benzinske pumpe pri obavljanju redovnih radnih aktivnosti od strane zaposlenika može doći do prolijevanja goriva, ulja i maziva, ali u sasvim malim količinama koje ne mogu predstavljati značajniju opasnost za zagađenje tla i okolnog zemljišta. Tlo u okolini benzinske pumpe, ili tlo prema lokalnoj rijeci može biti ugroženo u slučaju ako bi došlo do pojave isticanja većih količina goriva, usljed nastanka elementarnih nepogoda ili većih havarije na podzemnim rezervoarima za skladištenje motornih goriva, tokom pretakanja i sl.

Na prostoru benzinske pumpe sa pratećim sadržajima sa aspekta zaštite tla na osnovu planiranih aktivnosti, realizovane su sljedeće mjere:

1. Svi izvedeni rezervoari su postavljeni na nepropusnom betonskom koritu, čime je postignuta veća i trajnija sigurnost.

2. Podzemni rezervoari su izvedeni od čeličnih limova obostrano zavareni sučeonim spojem. Svi rezervoari su zaštićeni od korozije tako što su sa spoljne strane očišćeni i premazani osnovnim zaštitnim premazom na koji je postavljena zaštitna izolaciona traka debljine 4 mm.
3. Zaštitna instalacija podzemnih rezervoara izvedena je tako da ne propušta vodu, ne napada čelik i da je otporna prema štetnom uticaju zemlje. Instalacija je tako izvedena da može izdržati probojni napon od najmanje 14. 000 V.
4. Rezervoari su izvedeni na betonske temelje sa nagibom od 1 % prema revizionom otvoru rezervoara i ankerima su zaštićeni od bilo kakvog pomjeranja. Iznad revizionih otvora rezervoara izvedeni su metalni šahtovi sa metalnim poklopcem koji se zaključava.
5. Cijevni vodovi koji su ugrađeni na prostoru benzinske pumpe od rezervoara do pumpnih automata izvedeni su od čeličnih pocinčanih cijevi, koje su grupno smještene u armirano-betonski kanal i izvedeni su u padu od pumpe prema rezervoarima.
6. Prilikom pretakanja goriva, ukoliko se gorivo nehotično prolije po tlu, zasipanje te zone se vrši obavezno odmah od strane obučenog radnog osoblja, sa pijeskom koji se za takve potrebe čuva u buretu smještenom u neposrednoj blizini upravne zgrade i u zoni podzemnih rezervoara.

Slika 21. Bure sa pijeskom

7. Na prostoru benzinske pumpe u skladu zakonskim propisima redovno se održavaju instalirani kapaciteti: pumpe, uređaji, rezervoari, separator, instalacije i sl. U cilju preventivnih mjera da ne bi došlo do eventualnog gubljenja goriva iz rezervoara, a time i zagađenja i tla, isti se svakodnevno kontroliše od strane osoblja. U slučaju neispravnosti rezervoara (propuštanja) čija se kontrola vrši pomoću baždarene letve i baždarske tablice, to se gorivo iz rezervoara pretoči u auto-cisternu. Rezervoar se nakon toga vadi i otklanjaju se oštećenja.
8. Čišćenje rezervoara se obavlja u zakonom propisanim rokovima i po potrebi pomoću specijalne auto-cisterne. Tokom procesa čišćenja rezervoara specijalnim vozilom, s obzirom na visoke ekološke zahtjeve, isključuje se mogućnost zagađivanja vode, zraka i zelenih površina.
9. U unutrašnjosti pumpnih automata suhi pjesak namjenjen za upijanje rasute tečnosti povremeno po potrebi zamjenjuje novim s time da se stari pjesak odstranjuje u namjenske hermetički zatvorene posude.
10. U pumpnim automatima postavljen je filter za gorivo u kome se nalazi filterski uložak koji se po potrebi povremeno zamjenjuje novim.

11. Zaposlenici Društva redovno održavaju i čiste prostor betonskog platoa oko benzinske pumpe, a prisutni otpadni materijal selektivno razvrstavaju u zasebne posude uz saglasnost i dogovor sa javnim komunalnim preduzećem.

12. Prilikom pranja vodom betonskog platoa ispred benzinske pumpe zaposlenici strogo moraju voditi računa da se sa površine prije pakupe sve prosute količine goriva, ulja i maziva, da bi se spriječilo njihovo prenošenje na drugu površinu ili odlazak u slivnike instalirane kanalizacije.

13. Otpad koja nastane na prostoru benzinske pumpe od strane zaposlenika će se selektivno razvrstavati i odlagati prema vrstama u namjenske kontejnere koji se nalaze u blizini objekata.

14. Otpad nastao od prodavnice i kancelarija (stari papir, kartonska i plastična ambalaže i sl.) razvrstava se i odlaze u namjenske kontejnere u dogovoru sa javnim komunalnim preduzećem.

15. Otpad koji obuhvata prljavo gorivo iz rezervoara, masti i ulja izvađena iz separatora-taložnika i sl. izvlačiti će se direktno vakum pumpama koje su instalirane na specijalnom vozilu (cisteri) za ovu namjenu. Društvo od ranije ima zaključen ugovor o prodaji istog sa nadležnom firmom koja će ga transportovati na dalju preradu.

16. Za odvoz razvrstanog otpada sa prostora benzinske pumpe Društvo ima zaključen ugovor sa lokalnim komunalnim preduzećem koje se bavi prikupljanjem i prevozom gradskog otpada.

Tehnološki proces rada na prostoru benzinske pumpe pored postojećih sadržaja uglavnom je vezan za instalisane uređaje, opremu i postrojenja kao što su rezervoari, cjevovod i pumpni automati.

Tehnološki proces rada na benzinskoj stanici za uskladištenje goriva se obavlja sa odobrenim i propisanim tehnološkim postupkom. Tehnološki proces rada obavljaju i njime rukovode odgovorne i stručne osobe koje su posebno obučene iz oblasti zaštite od požara i za manipulisanje sa lako zapaljivim i eksplozivnim materijama.

Svi poslovi na prostoru benzinske pumpe se obavljaju u skladu sa uputstvima proizvođača opreme i uputstva koja su u skladu sa zakonskim propisima koje je donijelo Društvo.

Tehnološki proces rada na benzinskoj stanici obuhvata rad sa posebno naglašenim izvorima opasnosti kao što su zapaljive tečnosti i gasovi i kontinuirano se nadzire od strane ovlaštene nadležne inspekcije.

Stručno radno osoblje, infrastruktura i organizacija rada na benzinskoj stanici usklađena je sa potrebama cjelokupnog tehnološkog procesa rada od dolaska cisterne sa gorivom i uskladištenja u podzemne rezervoare, pa do distribucije goriva u motorna vozila i auto-cisterne (veleprodaja).

Stalno praćenje uticaja na okoliš potpomaže u provjeri efektivnosti svih zaštitnih sistema i opreme za smanjenje negativnog uticaja, ali i opravdanosti u dalja investiranja i provođenje dodatnih mjera u cilju smanjenja od negativnog uticaja.

Dodatnim osavremenjavanjem i korištenjem inteligentnih i tehnološki savremnih ekoloških rješenja u procesu tehnološkog procesa rada, svakako ima za rezultat smanjenje negativnog uticaja i zagađenja okoliša po svim osnovama i parametrima.

9. OPIS PREDLOŽENIH MJERA,TEHNOLOGIJA I DRUGIH TEHNIKA ZA SPREČAVANJE ILI UKOLIKO TO NIJE MOGUĆE, SMANJENJE EMISIJA IZ POSTROJENJA

9.1 Mjere za održavanje opreme

Održavanje postrojenja, objekata, opreme i kompletne infrastrukture na prostoru benzinske pumpe sa pratećim sadržajima propisano je posebnim procedurama i zakonskim propisima.

Radno osoblje na lokaciji benzinske pumpe kontinuirano u skladu zakonskih propisa i smjernica Društva preduzima različite vidove preventivnih mjera zaštite, a u cilju sigurnosti radnog prostora i neposredne okoline.

Radni prostor i kompletna vanjska manipulativna površina od strane zaposlenog osoblja se redovno čisti i uređuje u skladu smjernica donesenih od strane Društva. U radnim uputstvima tačno su navedene odgovorne osobe za čišćenje u pojedinim dijelovima objekata. Tokom čišćenja definisana su i mjesta odlaganja otpadnih materija nastalih čišćenjem.

Održavanje opreme na prostoru benzinske pumpe znači, održavati opremu u stanju da u potpunosti odgovara svojoj namjeni, dakle, potpunoj tehnološkoj spremi.

Akcija održavanja dijeli se u dvije grupe:

- Pregledi (tekuće održavanje) i
- Plansko održavanje (rekonstrukcije).

Obavezni su dnevni i smjenski pregledi opreme (vizuelno kao obaveza zaposlenika koji rade sa tom opremom ili čuvanje te opreme).

Na prostoru benzinske pumpe održavanje i čišćenje opreme obavlja se u skladu izdatih uputstava od strane proizvođača i Društva.

Pregledi opreme i instalacije sastoje se od kontrole:

- čeličnih cijevi;
- fleksibilnih cijevi;
- zapornih organa;
- filterskih mrežica i umetaka iz separatora;
- mazalica;
- pištolja za istakanje;
- antikorozivne zaštite i
- ostale opreme koja podliježe kontroli.

9.1.1 Tekuće i plansko održavanje

Za ovu vrstu kontrole moraju se voditi dnevници u koje se unose sve uočene promjene ili konstatacije da nedostataka nije bilo.

Tekuće održavanje propisuje proizvođač ili korisnik opreme, a vrše zaposlenici ovlašteni za održavanje ili za to ovlaštena institucija.

Tekuće održavanje se obavezno radi prema uputstvima proizvođača i uputstvima koje je donijelo Društvo.

Tekuće održavanje instalacije

Tekuće održavanje opreme i instalacija se sastoji od kontrole:

- volumetra;

- registra količine protoka;
- manometra;
- sigurnosnih prelivnih ventila;
- regulacionih ventila;
- dišnih ventila na rezervoarima i sl.

Za ovu vrstu kontrole moraju se izdavati protokoli baždarenje ili zapisnici o ispitivanju (odobrenja za pregled i žigosanje).

Planska održavanja

Plansko održavanje se sastoji iz niza ispitivanja. Osnov svih ovih slučajeva ispitivanja je utvrđivanje da li su primijenjena pravila zaštite na radu, sa vremenskim rokovima vršenja rekonstrukcije propisanim od proizvođača ili korisnika opreme.

Planska održavanja vrše zaposlenici ovlašteni za održavanje ili za to ovlaštene institucije.

Ispitivanje opreme obuhvata ispitivanje:

- svih pumpnih agregata i
- svih rezervoara.

Vremensko razdoblje za povremeno ispitivanje oruđa (opreme) za rad sa povećanim opasnostima određena su zakonskim propisima i opštim aktom (pravilnikom) zaštite na radu korisnika, ali ni u kom slučaju ne mogu biti duži od jednog ispitivanja u toku dvije, odnosno tri godine rada sa oruđem, računajući od dana prethodnog ispitivanja.

Za ovu vrstu ispitivanja izdaju se isprave o ispitivanju po zapisniku o ispitivanju. One se čuvaju sve dok nakon ponovnog ispitivanja ne budu ispostavljene druge isprave. O svim održavanjima, ispitivanjima i čišćenjima opreme i postrojenja radno osoblje obavezno vodi zakonom propisane evidencije.

Tabela 14. Zakonom propisanih rokova za povremeni pregled:

R/B	VRSTA INSTALACIJA, UREĐAJA I OPREME	ROK PREGLEDA
1.	Za mjerače protoka tekućih goriva	Jedna godina
	Za manometre i vakummetre	
	Za otporne termometre	
	Za naprave za mjerenje nivoa tekućine u rezervoarima	
2.	Za mjernu letvu za mjerenje razine tekućine u rezervoarima	Dvije godina
	Za termometre sa tekućinom	
3.	Čišćenje rezervoara od korozije i sl.	Pet godina
4.	Za provjeru volumena rezervoara	Deset godina
5.	Za provjeru agregata, motora, kompresora, alata koji podliježe pregledu i sl.	Tri godine

9.1.2. Održavanje električnih instalacija i uređaja na benzinskoj pumpi

Na prostoru benzinske pumpe sve el. instalacije i uređaji se održavaju i kontrolišu u zakonom propisanim rokovima od strane ovlašćene institucije koja za to izdaje odgovarajuće protokole. El. opremu u protueksplozijskoj izvedbi na objektima benzinske pumpe može održavati samo kvalificirani električar koji je položio odgovarajući ispit pred "S" komisijom.

Pravilnik o tehničkim normativima za el. instalacije niskog napona također zahtijeva periodične preglede i ispitivanja, a u rokovima koji se odrede zavisno o vrsti el. instalacije, a u cilju prevencije havarije koje mogu dovesti da požara u objektu.

Tabela 15. Pregleda održavanja instalacija

R/B	NAZIV INSTALACIJE	ROK PREGLEDA
1.	Električne instalacije i uređaji	Najmanje jednom u toku godine
2.	El. instalacije i uređaji u "S" (sigurnosnoj izvedbi) i "Ex" (protiveksplozijskoj izvedbi)	Svaki 6 mjeseci
3.	Zaštita od statičkog elektriciteta (uzemljenja u uređajima i gumenom crijevu)	Svaki 6 mjeseci
4.	Gromobranska instalacija	Najmanje jednom u toku godine

O svim pregledima i ispitivanjima električnih instalacija i uređaja koje su izvedene na prostorima objekata benzinske pumpe Društvo vodi zakonom propisanu evidenciju.

9.1.3. Održavanje protivpožarne opreme

Protivpožarna oprema koja se koristi za potrebe benzinske pumpe redovno se održava u rokovima koje regulišu zakonski propisi iz oblasti zaštite od požara.

Pregleda i održavanje priručnih sredstava za potrebe zaštite od požara (burad sa pjeskom, azbestni prekrivač i sl.) na prostoru benzinske pumpe obavlja radno osoblje.

Pregleda i održavanje protivpožarne opreme na prostoru benzinske pumpe obavlja ovlaštena ustanova koja nakon pregleda izdaje protokol sa izvještajem.

Tabela 16. Pregled održavanja protivpožarne opreme

R/B	NAZIV PROTIVPOŽARNE OPREME	ROK PREGLEDA
1	Vatrogasni aparati	6 mjeseci
2	Vanjski i unutrašnji hidranti	6 mjeseci

O svim pregledima i ispitivanjima protivpožarne opreme koja se nalazi na prostorima objekata benzinske pumpe, društvo vodi zakonom propisanu evidenciju.

9.2. Prevencija nastanka emisija

Na prostoru benzinske pumpe kontinuirano se preduzimaju mjere sa posebnim akcentom na zaštitu neposredne okoline.

9.2.1 Mjere prevencije nastanka emisije u zrak

U cilju smanjenja emisija u zrak na prostoru benzinske pumpe u skladu planske dinamike preduzimaju se različiti vidovi mjera prevencije kao što su:

1. Benzinska pumpa za uskladištenje goriva su projektovani tako da sva preostala isparenja ostaju u podzemnim rezervoarima nakon isticanja goriva.

2. Projektnim rješenjem instalirana postrojenja na benzinskoj stanici prihvataju i zadržavaju povratna isparenja para iz rezervoara.
3. Prije početka grejne sezone redovno se obavlja remont i pregled postojećeg sistema grijanja i instalacija i sl.
4. U toku manipulisanja prosuta goriva odmah se od strane radnog osoblja pjeskom ili pucvalom sakupljaju, a zaprljani prostor se čisti i održava.
5. Kontinuirano se obavljaju poslovi čišćenja i pranja (hidrantska voda) manipulativnij površina i prilaznih saobraćajnica.
6. U toku svake smjene obavlja se vizuelna kontrola separatora ulja i masti od strane radnog osoblja.
7. Po potrebi redovno se vrši pražnjenje i čišćenje separatora ulja i masti od strane ovlaštene firme, uz preduzimanje propisanih sigurnosnih mjera.
8. Sabirni šahovi, taložnici, rešetke i odvodni betonski kanali za oborinske i otpadne vode redovno se čiste i održavaju od strane radnog osoblja.
9. Instalirana postrojenja i uređaji od strane ovlašćenih firmi se redovno remontuju i održavaju, a u skladu sa rokovima i propisima koji bliže regulišu ovu oblast.
10. Sva zaptivna mjesta na postrojenjima (britve, spojnice, i sl.) u cilju sprečavanja vlaženja fluida redovno se zamjenjuju novim, a u skladu uputstava proizvođača.
11. Uloži filtera u stanicnim automatima se u toku svakog mjeseca kontrolišu, a ukoliko se za to ukaže potreba kontrolišu se i prije.
12. Redovno se kontroliše oprema i uređaji za pretakanje goriva iz autocisterni u podzemne rezervoare i tokom pretakanja preuzimaju se sve propisane sigurnosne mjere.
13. U toku smjene radno osoblje kontinuirano održava sredstva rada i opremu (odzračne ventile, šahove rezervoara, pumpne automate i sl.), a u skladu uputstava proizvođača i Društva.
14. Suhi pjesak koji kupi eventualne prosute kapljice goriva u pumpnom agregatu redovno se čisti i zamjenjuje novim. Odlaganje zauljenog pjeska odlaze se u namjenske posude.
15. Radno osoblje kontinuirano na prostoru benzinske pumpe preduzima preventivne mjere zaštite od požara i eksplozija i u skladu zakonskih propisa obučava se iz oblasti zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoline.
16. I druge aktivnosti u cilju smanjenja emisije.

9.2.2. Mjere prevencije nastanka emisije u vodu

Sa aspekta zaštite voda na prostoru benzinske pumpe realizovane su slijedeće aktivnosti:

1. Od strane radnog osoblja i ovlaštene firme redovno se vrši održavanje postrojenje separatora ulja i masti, betonskih kanala, čistilica i drugih taložnika otpadnih voda.
2. Izljevene manje količine goriva i ulja odmah su sakupljane na licu mjesta u cilju sprječavanja njihovog mješanja sa kanalizacionom vodom.
3. Na građevinskim objektima i nadstrešnici izvršena je djelomična sanacija odvodnih cijevi oborinskih voda.
4. Na prostoru benzinske pumpe izvršena je djelomična sanacija vodovodnog cjevovoda i nadzemnih hidranata.
5. Oluci na objektima i nadstrešnici kontinuirano se čiste od nanesenog taloga.
6. Odvodni kanali od taloga naslaga mulja redovno se čiste od strane radnog osoblja.
7. Odvodni kanalizacioni sistem na prostoru benzinske pumpe po potrebi se pročišćava specijalnim vozilom.
8. Septička jama se redovno prazni i čisti specijalnom autocisternom.
9. Tokom održavanja i pranja manipulativnog površina od strane radnog osoblja strogo se vodi računa da se voda sa platoa ne mješa sa kanalizacijom.

9.2.3. Mjere prevencije nastanka emisije u tlo

Sa aspekta zaštite tla i smanjivanja emisija na prostoru benzinske pumpe realizovane su slijedeće aktivnosti:

1. Zelene površine i park benzinske pumpe se redovno održavaju i čiste.
2. Sve vanjske površine oko prostora benzinske pumpe kontinuirano se održavaju i čiste (parking prostor, plato, prilazne saobraćajnice i sl.).
3. Podzemni rezervoari sa razvedenom instalacijom i ostala postrojenja na benzinskoj stanici redovno se kontrolišu na ispuštanje tečnosti. Kontrola obuhvata vizuelni pregled instalacija, metodusa mjernom letvom i baždarskom tablicom i kontrolu detektora i instalisanog sistema za dojavu curenja.
4. Sva spojna mjesta na instalacijama (dihtunzi, brtve, prirubnice i sl.) redovno se remontuju i zamjenjuju novim.
5. Sva postrojenja na prostoru benzinske pumpe se kontinuirano kontrolišu i servisiraju u propisanim rokovima i uputstvima proizvođača.
6. Tokom pretakanja goriva radno osoblje preduzima svepropisane sigurnosne mjere i zato koristi namjensku opremu koja se redovno održava.
7. Na prostoru benzinske pumpe radno osoblje je obučeno za rad sa zapaljivim i eksplozivnim materijama i upoznato je sa izvorima opasnosti i mjerama zaštite.
8. Za sva postrojenja i opremu koja je instalirana na prostoru benzinske pumpe izrađena su uputstva o radu i održavanju.
9. Dio oštećenog manipulativnog platoa i prilazne saobraćajnice je popravljen, oštećene površine su betonirane, a oštećeni ivičnjaci su zamjenjeni novim.
10. Sve prosule količine ulja i masnoća na betonsku podlogu odmah se sakupljaju i odstranjuju u namjenske posude od strane radnog osoblja.
11. Parking prostor za vozila je rekonstruisan i kontinuirano se održava.
12. Na prostora benzinske pumpe sa pratećim sadržajima sve vrste otpada redovno se razvrstavaju po vrstama (komunalni otpad, papir, plastika, staklo, opasni otpad i sl.) i redovno se odvozi od strane komunalnog preduzeća.
13. Opasni otpad (ulja, masti i sl.) iz rezervoara i separatora ulja i masti redovno se odvozi putem specijalnog vozila.
14. I druge aktivnosti.

Sve aktivnosti koje su navedene direktno ili indirektno utiču na zaštitu zraka, tla, voda i zato ih je potrebno navesti kao postojeće mjere prevencije nastanka emisija.

9.2.4. Mjere prevencije nastanka emisije buke

Nivo buke koja se stvara radom benzinske pumpe je za vrijeme ulaska i izlaska vozila sa platoa benzinske pumpe. Isto tako, trajanje emisije buke je zanemarljivo i u funkciji je samo vremena ulaska i izlaska vozila sa platoa ove pumpe.

Treba naglasiti činjenicu da je nivo buke koja nastaje na ovoj benzinskoj stanici značajno niži do nivoa buke koja potiče od saobraćaja sa lokalnog puta, što ovisi o vrsti vozila (putničko ili teretno) i njihovoj tehničkoj ispravnosti.

10.MJERE ZA SPREČAVANJE PRODUKCIJE I ZA POVRAT KORISNOG MATERIJALA IZ OTPADA KOJI PRODUKUJE POSTROJENJE

10.1. Postojeće mjere za svođenje upotrebe sirovina, vode i energije na minimum

Postoje definisane procedure upravljanja kvalitetom i mehanizmi za poboljšanje kvaliteta upravljanja tehnološkim procesom rada benzinske pumpe, kao i mehanizmi i načini za rješavanje neusklađenosti u samom procesu upravljanja kvalitetom.

Kod tehnoloških procesa gdje se odvija proizvodnja jedna od postojećih mjera smanjenja sirovina je kontinuirana kontrola ulaznih sirovina.

S obzirom da na prostoru benzinske pumpe ne koriste se sirovine potrebne za proizvodnju, nego se koriste goriva kao gotov proizvod koja se dalje prodaju i kada je u pitanju kvalitet sirovina ovdje se prije svega misli na kvalitet goriva.

Gorivo koje se prodaje na prostoru benzinske pumpe u cilju zaštitene neposredne okoline mora zadovoljavat zakonom propisanu kvalitetu.

Kvalitet goriva na prostoru benzinske pumpe mora se provjeravati na samom ulazu (pretakanje iz autocisterne u rezervoare) putem provjere propisane dokumentacije od uvoznika (deklaracija-atest).

Kvalitet goriva iz rezervoara može se provjeravati i naknadno uzimanjem uzoraka od strane nadležnih institucija čiji se rezultati nakon ispitivanja u laboratoriji mogu provjeriti sa priloženom dokumentacijom.

Mjera za svođenja upotrebe vode na minimum na prostoru benzinske pumpe sa pratećim sadržajima oglada se prije svega u tekućem i preventivnom održavanju kompletne vodovodne instalacije i instalacija hidrantske mreže (zamjena dotrajalih cjevovoda, dihtunga, ventila, česmi i sl.).

Mjere za svođenje upotrebe električne energije na minimum na prostoru benzinske pumpe sa pralećim sadržajima oglada se prije svega u tekućem i preventivnom održavanju elektro instalacije i uređaja. Jedan od vidova svođenja energije na minimum je i racionalna potrošnja potencijalnih potrošača i uređaja i sl.

10.2. Opis konačnog tretmana otpada

Odvoz otpada sa prostora benzinske pumpe vrši ovlašteno javno komunalno preduzeće. Za skupljanje otpada postoje izrađena uputstva koja se temelje na postupku skupljanja otpada masti i ulja, starih filtera, nauljenog pijeska i krpa i sl.

Namjena sistemskog postupka o upravljanju s otpadom je pravilno upravljanje s otpadom uz poštivanje zakonom propisanih zahtjeva za upravljanje s otpadom. Potrebno je uspostaviti sistem za sprečavanje i smanjivanje nastajanja otpada i njegovog štetnog uticaja na okolinu, biljni i životinjski svijet, kao i prevoz, preradu otpada, uključujući kontrolu upravljanja prema okolinskim zahtjevima.

Sistemske postupak upravljanja sa gore navedenim otpadom podrazumjeva upravljanje sa istim, njegovo sakupljanje i odstranjivanje. Navedeni otpad zabranjeno je odlagati u kontejnere za sakupljanje komunalnog otpada, izljevati u površinske i podzemne vode ili kanalizaciju ili izljevati na/ u tlo.

Tokom tehnološkog procesa rada benzinske pumpe nastaju određene količine komunalnog i industrijskog otpada.

Obavezu o prikupljanju i odlaganju otpada imaju svi zaposlenici u „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko. Za potrebe odlaganja pojedinih otpadnih materijala instalirani su odgovarajući skladišni prostori/odnosno spremnici.

Sav nastali otpad na prostoru benzinske pumpe se razvrstava po vrstama, a način tretiranja i upravljanja otpadom definisan je uputstvima za radno osoblje i prikazan je u tabeli 17.

Tabela 17. Spisak otpada koji nastaje u „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko:

Red.br.	Naziv otpada	Opasni otpad	Šifra
1.	Papir	NE	20 01 01
2.	Kartonska ambalaža	NE	20 01 01
3.	Staklo	NE	20 01 02
4.	Plastika	NE	20 01 39
5.	Miješani komunalni otpad	NE	20 03 01
6.	Muljevi iz odvajača ulje/voda	DA	13 05 02*

Komunalni otpad se privremeno zbrinjava u namjenske posude u krugu društva (kontejner za komunalni otpad), koji se nakon punjenja odvozi od strane JKP „VISOKO“ d.o.o. Visoko. Količina mješovitog komunalnog otpada iznosi **10 m³/godina**.

Čišćenje separatora (tretman otpadnih voda) najmanje jednom godišnje vrši ovlašteno preduzeće „DELTA PETROL“ d.o.o. Kakanj, te mulj i talog transportuje na deponiju.

U krugu benzinske pumpe sa pratećim objektima ne nastaje otpadni materijal koji se može koristiti za ponovnu upotrebu, odnosno za druge svrhe.

U krugu benzinske pumpe sa pratećim objektima trenutno nema otpada koji se reciklira.

11. OSTALE MJERE RADI USKLAĐIVANJA SA OSNOVNIM OBAVEZAMA POSEBNO MJERA NAKON ZATVARANJA POSTROJENJA

11.1. Postojeće mjere za svođenje upotrebe sirovina, vode i energije na minimum

Operater je preduzeo i kontinuirano preduzima određene raspoložive mjere za svođenje upotrebe sirovina, vode i energije na minimum koliko to tehnološke mogućnosti dozvoljavaju.

Potrošnja vode se mjeri i postoji mjerna garnitura koja daje vjerodostojne podatke. Operator je preduzeo i nastoji preduzeti određene mjere za svođenje potrošnje električne energije na minimum, kao što su: isključivanje sa napona postrojenja i uređaja po prestanku proizvodnje, kvalitetna priprema za proizvodnju koja minimizira prazan rad strojeva, tekuće i preventivno održavanje elektroenergetskih instalacija, strojeva i uređaja i sl. Zaposleno osoblje primjenjuje proceduru o potrošnji energije i redovno isključuje sve potrošače električne energije, ako isti nemaju potrebu za snabdijevanjem iste.

Obaveza Privrednog društva da, putem odgovornih lica i uz angažman ovlaštenih naučnih institucija i priznatih stručnjaka u oblasti zaštite životne okoline radi na poduzimanju svih propisanih i naloženih mjera zaštite te stalno prati stanje mjera u društvu kao i razvoj i unapređenje istih na lokalnom i širem području.

Poduzeti sve mjere koje se zahtijevaju ili će se zahtijevati prema zakonima koji ili će biti na snazi.

Na okolinski prihvatljiv način, koristiće sve raspoložive i primjenjivane mjere u cilju uklanjanja postrojenja.

U slučaju promjene namjene lokaliteta, investitor će lokalitet dovesti u prvobitno stanje. otpad koji bi nastao prilikom rušenja postrojenja i objekata adekvatno zbrinuti.

Kada se bude radilo na prestanku rada benzinske pumpe moraju se provesti sve pripreme za te aktivnosti uz uvažavanje postojećeg stanja kao i ciljanog, odnosno željenog stanja lokacije nakon prestanka rada ovih postrojenja.

Zakonske odredbe, a i želje svih korisnika građevinskih i drugih površina obavezuju poduzeća da, po završetku korištenja nekih građevinskih i drugih zemljišta izvrše tehničko uređenje u cilju daljeg namjenskog korištenja tog zemljišta.

Kao posebna i veoma značajna obaveza odgovornih lica preduzeća „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko jeste da svaku akcidentnu pojavu odmah prijave nadležnoj Inspekciji za zaštitu životne sredine te da odmah pristupe saniranju stanja i eliminaciji opasnosti od ekoloških nesreća.

11.2. Mjere nakon zatvaranja postrojenja

Operater nema plan za prestanak rada. Uslučaju da se donese odluka o prestanku rada potrebno je poduzeti sve mjere koje su zahtjevane ili će se zahtijevati prema zakonima koji su ili će biti na snazi. U skladu sa pozitivnom legislativom i Članom 67. Zakona o zaštiti okoliša (Sl. novine F BiH broj: 33/03;38/09) potrebno je da se poduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja za izbjegavanje bilo kakvog rizika od zagađenja i za povrat u zadovoljavajuće stanje lokacije na kojoj se nalazi postrojenje. Zadovoljavajuće stanje znači ispunjenost svih standarda kvalitete okoliša koji su odlučujući za lokaciju postrojenja, osobito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode. Zahtjevi dati u stavu 1. Člana 67. Označavaju opće obaveze operatora

koje se trebaju ispuniti tokom rada i prestanka rada pogona i postrojenja. Ovi standardi se moraju primijeniti prilikom izdavanja Okolinske dozvole.

Društvo je dužno, u slučaju prestanka rada pogona za otkup, konzerviranje, lagerovanje i preradu sirove slane kože svih vrsta ispuni opće obaveze zaštite okoline tako da:

- Ne ugrožava niti ometa zdravlje ljudi i ne predstavlja nesnosnu/pretjeranu smetnju za ljude ili za okolinu zbog emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija, toplote, saobraćaja ili od postrojenja;
- Preduzme sve odgovarajuće preventivne mjere tako da se spriječi zagađenje i da se ne prouzrokuje značajnije zagađenje;
- Izbjegava produkciju otpada; a ukoliko dolazi do stvaranja otpada količina svede na najmanju moguću mjeru ili izvrši reciklažu ili ukoliko to nije tehnički ili ekonomski izvodljivo otpad odlaže a da se pri tome izbjegne ili smanji bilo kakav negativan utjecaj na okoliš;
- Efikasno koristi energetske i prirodne resurse;
- Preduzme neophodne mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica;
- Preduzme neophodne mjere nakon prestanka rada pogona da bi se izbjegao bilo kakav rizik od zagađenja i da bi se lokacija na kojoj se postrojenje nalazi vratila u zadovoljavajuće stanje. Zadovoljavajuće stanje znači da su ispunjeni svi standardi kvaliteta okoliša koji su relevantni za lokaciju naročito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode.

12. MJERE PLANIRANE ZA MONITORING EMISIJA UNUTAR PODRUČJA I/ILI NJIHOV UTICAJ

Zakonomo zaštiti okoliša (Službene novine Federacije BiH br. 33/03), član 67. predviđena je obaveza operatora da:

- ne ugrožava niti ometa zdravlje ljudi i ne predstavlja nesnosnu/pretjeranu smetnju za ljude koji žive na području uticaja postrojenja ili za okolinu zbog emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija ili toplote ili saobraćaja, ili od postrojenja;
- preduzmu sve odgovarajuće preventivne mjere tako da se spriječi zagađenje i da se ne prouzrokuje značajnije zagađenje;
- izbjegava produkcija otpada; a ukoliko dolazi do stvaranja otpada količina će se svesti na najmanju moguću mjeru ili će vršiti reciklaža ili ukoliko to nije tehnički ili ekonomski izvodljivo, otpad se odlaže a da se pri tom izbjegava ili smanjuje bilo kakav negativan uticaj na okoliš;
- energetski i prirodni resursi efikasno koriste;
- preduzmu neophodne mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica i
- preduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao bilo kakav rizik od zagađenja i da bi se lokacija na kojoj se postrojenje nalazi vratila u zadovoljavajuće stanje. Zadovoljavajuće stanje znači da su ispunjeni svi standardi kvaliteta okoliša koji su relevantni za lokaciju postrojenja naročito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode. Ovi zahtjevi predstavljaju opće obaveze operatora koje se trebaju ispuniti tokom izgradnje, rada i prestanka rada pogona i postrojenja. Ovi standardi se moraju primijeniti prilikom izdavanja okolinske dozvole.

Pored mjera predviđenih propisima, normativima i standardima prilikom projektovanja, izgradnje i eksploatacije objekta u cilju sprečavanja narušavanja kvaliteta životne okoline, tj. smanjenja negativnih uticaja na okolnu životnu okolinu, potrebno je sprovesti mjere praćenja uticaja na životnu okolinu kontrolnim mjerenjima:

- kvaliteta otpadnih voda nakon prečišćavanja u separatoru za prečišćavanje istih,
- mjerenje kvaliteta zraka,
- merenje komunalne buke.

Monitoringom se postiže sljedeće:

- sistematizovani nadzor svih ekoloških parametara emisije u zrak i vodu, te buke,
- utvrđivanje odstupanja emisija od propisanih graničnih vrijednosti,
- preduzimanje mjera za smanjenje emisija i negativnih uticaja ovog pogona na okoliš.

12.1. Monitoring otpadnih voda

Na prostoru benzinske pumpe kao otpadne tehnološke vode uglavnom se pojavljuju oborinske i površinske vode, koje se nakon tretmana pročišćavanja u instalisanom separatoru ispuštaju u kanalizacionu mrežu (septik).

Mjerenja koncentracije zagađujućih materija treba vršiti jednom u dvije godine i to na izlaznom dijelu separatora gdje se pročišćena voda ulijeva u kanizacioni sistem i rijeku Bosnu.

12.2. Monitoring buke

Tehnološki proces rada na benzinskoj stanici tako je projektovan da i pored postojanja raznih postrojenja, agregata i sl. ne proizvodi pojačanu buku i vibracije iznad dozvoljenih zakonskih normi i ne ugrožava zaposleno osoblje i okolinu.

Sva instalirana postrojenja i uređaji na benzinskoj stanici pri radu su gotovo nečujni i njihova buka i vibracija se kreće u nivou dozvoljenih zakonskih standarda.

Buka i vibracije sa prostora benzinske pumpe može se javiti po okolinu samo u pojedinim slučajevima i to od prisustva većeg broja putničkih vozila i kamiona koji pune gorivo na benzinskoj stanici ili od vozila i mašina koji prolaze u blizini lokalnog puta.

Monitoring buke na lokaciji benzinske pumpe nije vršeno do sada od strane ovlaštene institucije, a buku je potrebno mjeriti na prostoru potencijalnog izvora (pumpni automati, agregat i sl.) i u vrijeme povećane frekvencije saobraćaja. Također, potrebno je utvrditi eventualno nove izvore, te njihov kumulativni učinak na razinu buke. Način mjerenja, kao i metodologija, moraju se prilagoditi lokaciji. Mjerenje buke izvršiti za dnevnu i noćnu buku jednom godišnje.

Monitoring na prostorima benzinskih stanici obzirom na tehnološki proces rada do sada nije bio u potpunosti definisan sistemskom procedurom.

U skladu zakonskih propisa iz oblasti zaštite na radu na ovim prostorima predviđeno je mjerenja mikroklimatskih uslova koji su samo obuhvatali mjerenje fizičkih i hemijskih parametara štetnosti po radno osoblje i neposrednu okolinu.

Stalnim monitoringom na prostoru benzinske pumpe predviđenim mjerenjima utvrdili bi se ekološki parametri koji imaju negativan uticaj na okolinu, biljni i životinjski svijet, kao i zdravlje ljudi, ukoliko bi došlo do zagađenja zraka, vode i tla ili prevelike emisije buke.

Cilj ove procedure je stalno praćenje ekoloških parametara i njihovo mjerenje kako nalaže zakon, kao i analiziranje i predlaganje mjera za njihovo poboljšanje u slučaju odstupanja od Zakonom određenih graničnih vrijednosti.

Društvo putem stručnih saradnika prati sva sigurnosna tehnička unapređenja sa posebnim akcentom na zaštitu neposredne okoline, a koja bi se neposredno mogla primjeniti na prostoru benzinske pumpe.

Vrste aktivnosti u okviru monitoringa:

1. Kontinuirano praćenje kvaliteta analize goriva za potrebe benzinske pumpe i dostavljenih deklaracija-atesta o kvaliteti goriva.
2. Kontrola održavanja i servisiranja elektro instalacija sistema grijanja.
3. Kontinuirano praćenje preventivnih mjera zaštite na prostoru benzinske pumpe
4. Kontinuirano praćenje rada postrojenja i instalacija sa redovnim održavanjem i servisom u propisanim rokovima.
5. Kontrola stepena zagađenosti prerađene površinske vode u oborinskoj kanalizaciji iz separatora ulja i masti (kontrola će se vršiti u komori separatora gdje je izvršeno izdvajanje čiste vode i na ulazu prerađene vode u kanalizaciju).
6. Analiza vrste otpada, razvrstavanje po vrstama i njegovog odvoza.
7. Mjerenje intenziteta buke.
8. Praćenje emisija štetnih materija koje se javljaju pri radu i uskladištenju goriva.
9. Kontinuirano praćenje prodaje goriva, potrošnje hidrantske vode i vode za piće.

10. Praćenje potrošnje električne energije.
11. Praćenje stanja odvodnih slivnih šahtova (taložnica).
12. Praćenje prisustva ulja u vodi (separator ulja i masti).
13. Kontinuirano održavanje vanjskih površina (plato, parking i zelene površine) i separatora ulja i masti (čišćenje i pražnjenje) i sl.

Plan monitoringa je prikazan u sljedećoj tabeli:

Tabela 18. Monitoring plan

Predmet monitoringa	Parametar koji se posmatra	Mjesto vršenja	Vrijeme i način vršenja monitoringa	Razlog zbog kojeg se vrši monitoring određenog parametra	Odgovornost
Kvalitativne i kvantitativne karakteristike otpadnih voda, prema Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije, Sl. novine FBiH br. 26/20	Fizičko-hemijski parametri (osnovni pokazatelji kvaliteta)	Otpadne vode koje se ispuštaju u recipijent	Dva puta u toku kalendarske godine	Određivanje uticaja efluenta na recipijent;	Izvođač/firma specijalizovana za monitoring voda;
Nivo buke Zakon o zaštiti od buke	Mjerenje ukupnog nivoa buke	U krugu društva- na granicama parcele prema otvorenom prostoru i oko najbližeg stambenog objekta	Najmanje jedan put u dvije godine i u slučaju većih izmjena na postrojenju	Utvrdjivanje nivoa emisije buke u okolinu	Ovlašteno preduzeće/firma
Čišćenje separatora	Taloženje mulja od tehnoloških voda	Separator	Kontinuiran zadatak	Smanjenje emisija u vodu	Ovlašteno preduzeće/nadzor operatera
Selektiranje otpada	Vrste i količine otpada	Krug društva i objekti društva	Kontinuiran zadatak	Unapređenje monitoringa otpada	Operater
Obuka Zakon o zaštiti okoline („Sl. Novine FBiH“ br. 33/2003)	Energija, sirovine, materijali,	Interno ili eksterno	Kontinuiran zadatak	Unapređenje monitoringa potrošnje sirovina, pomoćnih materijala i energije	Operatera /ovlaštena ustanova
Obuka (Dopunska obuka i provjera znanja) Zakon o zaštiti okoline („Sl. Novine FBiH“ br. 33/2003) i pripadajući pravilnici	Otpad	Interno ili eksterno	Kontinuiran zadatak	Unapređenje znanja zaposlenika s aspekta prevencije stvaranja nepotrebnih otpadnih tokova i zbrinjavanja nastalog otpada	Operatera /ovlaštena ustanova

13. PREDVIĐENA ALTERNATIVNA RJEŠENJA

Uzimajući u obzir da su pogon i postrojenja izgrađeni na lokaciji te da je Investitor predvidio odgovarajuće mjere prevencije i minimizacije uticaja, druga alternativna prostorna rješenja nisu razmatrana. Ako uzmemo u obzir dobar dizajn i građevinske izvedbe kao i nabavku savremene opreme, koja posjeduje sve potrebne ateste i upotrebne dozvole, može se reći da ne postoje komponente projekta sa neprihvatljivim uticajem na okoliš.

Prilikom izbora mikrolokacije objekata i instalacija neophodnih za efikasan i bezbjedan rad vodilo se računa o bezbjednosti, protočnosti saobraćaja i ekonomičnosti rješenja. Predviđena lokacija i tehnička rješenja koja su data u projektoj dokumentaciji predstavljaju s obzirom na lokaciju i izgrađenost infrastrukture optimalno rješenje.

U društvu poštuju važeće tehničke propise i standarde i zakonske propise donosne oblasti, može se konstatovati da u okviru rada postrojenja, nema neprihvatljivog uticaja na komponente okoliša.

14. KOPIJA ZAHTJEVA ZA DOBIJANJE DRUGIH DOZVOLA KOJE ĆE BITI IZDATE ZAJEDNO SA OKOLINSKOM DOZVOLOM

Operater posjeduje kopije dobivenih dozvola i/ili zahtjeva za dobivanje drugih dozvola.

14.1 Kopije dobivenih dozvola:

- Rješenje o vodnoj dozvoli broj: UP-I/25-3-40-020-8/19 od 03.07.2019. godine

"AGENCIJA ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE"
SARAJEVO

"SAVA RIVER WATERSHED AGENCY"
SARAJEVO

Adresa: **Ul. Hamdije Čemerlića 39a**
71000 Sarajevo
<http://www.voda.ba>

tel. +387 33 726 400
fax. +387 33 726 423
e – mail: info@voda.ba

Broj: **UP-I/25-3-40-181-4/20**

Datum: **11.06.2020.**

«Agencija za vodno područje rijeke Save» Sarajevo rješavajući po zahtjevu pravnog lica «SUŠA-COMMERCE» d.o.o. Visoko za donošenje Rješenja o vodnoj dozvoli za promet opasnih materija koje nakon upotrebe dospijevaju u vode i za ispuštanje oborinskih onečišćenih i tehnoloških otpadnih voda u prirodni recipijent sa lokacije objekta benzinske stanice sa pratećim sadržajima i samouslužnom autopraonicom, izgrađenog u naselju Ciglane, grad Visoko, na osnovu člana 109. stav (1) tačka 2. i 13. Zakona o vodama («Službene novine Federacije BiH», broj 70/06) i člana 200. stav (1) Zakona o upravnom postupku («Službene novine Federacije BiH», broj 2/98 i 48/99), donosi

R J E Š E N J E **o vodnoj dozvoli**

1. Pravnom licu «SUŠA-COMMERCE» d.o.o. Visoko daje se vodna dozvola za promet opasnih materija koje nakon upotrebe dospijevaju u vode i za ispuštanje oborinskih onečišćenih i tehnoloških otpadnih voda u prirodni recipijent sa lokacije objekta benzinske stanice sa pratećim sadržajima i samouslužnom autopraonicom, izgrađenog u naselju Ciglane, na zemljištu označenom kao k.č. broj 1241 K.O. Visoko, grad Visoko.
2. Vodna dozvola se daje na osnovu dostavljene dokumentacije, utvrđenog činjeničnog stanja i uz slijedeće uslove:
 - 2.1. Da se upotreba i korištenje predmetnog objekta vrši u skladu sa njegovom prirodom i namjenom te u skladu sa dostavljenom dokumentacijom i uslovima iz ove vodne dozvole.
 - 2.2. Skladištenje nafte i naftnih derivata vršiti u podzemnim dvoplašnim čeličnim rezervoarima zapremine 250 m³ (5x50 m³).
 - 2.3. Da korisnik predmetnog objekta, za vrijeme trajanja ove dozvole, obezbjeđuje da se onečišćene vode sa saobraćajnih i manipulativnih površina, kao i tehnološke otpadne vode iz samouslužne autopraonice nesmetano sakupljaju i odvođe do objekta predviđenog za tretman onečišćenih voda (separator ulja i masti), a zatim ovako tretirane vode ispuštaju u rijeku Bosnu.
 - 2.4. Prečišćene oborinske onečišćene i tehnološke vode moraju ostati u maksimalno dopuštenim granicama definiranim članom 14. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije («Službene novine Federacije BiH», broj 26/20).
 - 2.5. Objekte čija je svrha odvođenje i prečišćavanje oborinskih onečišćenih i tehnoloških otpadnih voda (separator ulja i masti, slivnici, kanalizaciona mreža) treba redovno održavati i koristiti na način koji će obezbijediti njihovu potpunu ispravnost i funkcionalnost.
Čišćenje i pražnjenje uređaja za tretman otpadnih voda, odnosno separatora ulja i masti može vršiti isključivo firma ovlaštena za tu vrstu djelatnosti, prema posebnom ugovoru.
Korisnik je obavezan da redovno vodi dnevnik o pražnjenju i odvozu sadržaja taložnika i separatora ulja i masti, izdvojenim naftnim derivatima i talogu iz taložnika i separatora ulja i masti.
 - 2.6. Korisnik objekta je dužan, putem laboratorije ovlaštene od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, vršiti redovna ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, uzimanjem uzorka efluenta iz okna za monitoring u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije. Učestalost i način ispitivanja vršiti u skladu sa članom 20. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije. Rezultate analiza dostaviti ovoj Agenciji.
Izveštaje o ispitivanju i ocjeni kvaliteta otpadnih voda može uraditi isključivo laboratorija ovlaštena od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva po osnovu člana 64. stav (3) Zakona o vodama i Pravilnika o uslovima koje moraju ispunjavati referentne odnosno ovlaštene laboratorije za ispitivanje voda, sadržaj i način davanja ovlasti («Službene novine Federacije BiH», broj 14/10).

- 2.7. Talog iz separatora se ne smije ni privremeno odlagati na česticu „vodno dobro“, odnosno u vodotoke i na njegove obale.
3. Vlasnik odnosno korisnik objekta je obavezan vršiti plaćanje vodnih naknada u skladu sa Zakonom o vodama i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza na osnovu opšte vodne naknade i posebnih vodnih naknada («Službene novine Federacije BiH», broj 92/07, 46/09, 79/11 i 88/12).
4. U periodu važenja ove dozvole, Korisnik je dužan provoditi sve mjere i aktivnosti propisane istom.
5. U slučaju izvanrednih situacija, havarijskih onečišćenja i drugih sličnih okolnosti, čime bi bio ugrožen kvalitet podzemnih i površinskih voda, korisnik objekta obavezan je izvjestiti nadležne organe i izvršiti izvanredna postupanja po nalogu nadležnih organa, te o vlastitom trošku uzroke štete otkloniti, a nastale štete nadoknaditi.
6. Ukoliko usljed štetnog djelovanja voda nastalog zbog neizgrađenosti ili nedovoljne osposobljenosti (zaštitnih) vodnih objekata dođe do nastanka štete na objektima predmetne benzinske stanice obuhvaćenim ovom vodnom dozvolom, korisnik zaštitnih vodnih objekata nije odgovoran za nastale štete.
7. Ukoliko radom predmetnog objekta dođe do šteta ma kakvog karaktera, korisnik vodne dozvole je dužan uzroke nastalih šteta otkloniti, a nastale štete trećim licima nadoknaditi.
8. Prava stečena po ovoj dozvoli ne mogu se prenositi na treća lica, a ista prestaju u skladu sa odredbama Zakona o vodama.
9. U ovoj upravnoj stvari plaćene su sve upravne pristojbe.
10. Ova vodna dozvola, shodno članovima 117. stav (1) i 129. Zakona o vodama se daje sa rokom važenja od 5 (pet) godina od dana pravosnažnosti ovog rješenja.
11. Prije isteka važnosti ove dozvole Korisnik je dužan da podnese zahtjev za izdavanje nove vodne dozvole.
12. Ovo rješenje o vodnoj dozvoli može se izmjeniti ukoliko za to nastupe razlozi utvrđeni u članu 130. stav (1) tačka 1., 2., 3. ili 4. Zakona o vodama, a zainteresirane stranke podnesu argumentiran zahtjev za izmjenu ovog vodnog akta.

Obrazloženje

Pravno lice «SUŠA-COMMERCE» d.o.o. Visoko, dana 05.05.2020., podnijelo je zahtjev za izdavanje vodne dozvole za promet opasnih materija koje nakon upotrebe dospijevaju u vode i za ispuštanje oborinskih onečišćenih i tehnoloških otpadnih voda u prirodni recipijent sa lokacije objekta benzinske stanice sa pratećim sadržajima i samouslužnom autopraonicom, izgrađenog u naselju Ciglane, na zemljištu označenom kao k.č. broj 1241 K.O. Visoko, grad Visoko.

U provedenom postupku dostavljena je i pregledana sljedeća dokumentacija:

- Ovjerena kopija Rješenja o izmjenama podataka broj: 043-0-Reg-19-000576 od 29.05.2019. izdatog od Općinskog suda u Zenici,
- Ovjerena kopija Uvjerjenja o registraciji/upisu u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza broj: 04/1-UPJR/1-2302-2/07 od 27.06.2007. izdatog od Uprave za indirektno-neizravno oporezivanje Banja Luka,
- Ovjerena kopija Uvjerjenja o poreznoj registraciji izdatog od Porezne uprave FBiH-Kantonalni ured Zenica od 21.01.2011.,
- Dokaz o uplaćenju upravnoj i administrativnoj taksi,
- Kopija Rješenja o odobrenju za upotrebu broj: 12-23-2458/04 od 16.06.2004., izdatog od Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona,
- Kopija Rješenja o odobrenju za građenje broj: 12-23-2340/02 od 04.11.2002., izdatog od Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona,
- Kopija Rješenja o okolinskoj dozvoli broj: 12-23-08518/14 od 20.04.2016. izdatog od Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona,

- Kopija Rješenja o vodnoj dozvoli broj: UP-I/25-3-40-147-4/15 od 12.05.2015. izdatog od «Agencije za vodno područje rijeke Save» Sarajevo,
- Kopija Ugovora o izvođenju radova na čišćenju separatora broj: 0486/13-DS od 29.03.2013. zaključenog sa «DELTA PETROL» d.o.o. Kakanj,
- Kopija Izvještaja o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda benzinske pumpe „SUŠA-COMMERCE“ Ciglane, Visoko, broj: 1495/19, decembar 2019., urađen od «INSPEKT-RGH» d.o.o. Sarajevo,
- Kopija Izvještaja o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda benzinske pumpe „SUŠA-COMMERCE“ Ciglane, Visoko, broj: 1014/19, juli 2019., urađen od «INSPEKT-RGH» d.o.o. Sarajevo.

U toku vođenja postupka usvojena je odluka o radu u Agenciji za vodno područje rijeke Save za vrijeme trajanja pandemije korona virusa (COVID-19), kojom su zabranjena službena putovanja radnika Agencije, te onemogućeno vršenje uviđaja na predmetnoj lokaciji. S tim u vezi, u cilju omogućavanja nastavka postupka donošenja rješenja o vodnoj dozvoli, a u cilju poštovanja načela ekonomičnosti i efikasnosti (član 6. i 12. ZUP-a) od stranke se dopisom broj: UP-I/25-3-40-181-2/20 od 06.05.2020. tražila odgovarajuća Izjava, u formi dopune podneska, u kojoj se stranka izjasnila o faktičkom stanju i eventualnim promjenama koje su se desile na predmetnom objektu u periodu važenja ranije vodne dozvole, a odnose se na predmet upravnog postupka, promet opasnih materija koje nakon upotrebe dospijevaju u vode i ispuštanje otpadnih voda sa lokacije objekta benzinske stanice u naselju Ciglane, općina Visoko. U postupku donošenja rješenja UP-I/25-3-40-147-4/15 od 12.05.2015. godine prilikom vršenja uviđaja konstatovano je da predmetna benzinska stanica zadovoljava sve zahtjeve sa aspekta prikupljanja, tretmana i ispuštanja oborinskih onečišćenih i tehnoloških voda i promet opasnih materija koje nakon upotrebe dospijevaju u vode. Pošto se stranka pismenom izjavom očitovala da nije bilo promjena u ovom periodu može se konstatovati sljedeće:

- Objekat benzinske pumpe sa pratećim sadržajima je izgrađen u naselju Ciglane, na raskrsnici Visoko centar-Kiseljak-Kakanj, općina Visoko. Objekat benzinske pumpe se sastoji od uslužno-prodajnog objekta, nadstrešnice sa automatima za istakanje goriva, podzemnih rezervoara za skladištenje goriva, nadzemnog rezervoara za TNP kapaciteta 5 m³, separatora masti i ulja, samouslužne autopraonice.
- Zauljene oborinske vode sa radnih, saobraćajnih i manipulativnih površina, te tehnološke otpadne vode iz samouslužne autopraonice se zasebnim sistemom kanalizacione mreže prikupljaju i odvođe na tretman u separator masti i ulja. Prečišćene otpadne vode se nakon okna za monitoring ispuštaju u rijeku Bosnu.
- Smještaj goriva se vrši u ukopanim čeličnim dvoplašnim rezervoarima ukupnog kapaciteta 250 m³ (5x50 m³).
- Objekat je priključen na gradsku vodovodnu mrežu. Sanitarno-fekalne otpadne vode, kao i nezagađene otpadne vode sa krovova objekata se odvođe u gradsku kanalizaciju.
- Monitoring otpadnih voda se vrši redovno. Uvidom u dostavljene Izvještaje o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda je utvrđeno da ispitivani parametri zadovoljavaju MDK utvrđene Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije.

Na osnovu dostavljene dokumentacije, a u svrhu smanjenja negativnih uticaja predmetnog objekta na stanje voda i vodni režim, podnosiocu zahtjeva su ovom vodom dozvolom propisani uslovi u skladu sa odredbama članova 53. i 116. Zakona o vodama, člana 12. Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata («Službene novine Federacije BiH», broj 31/15) i odredbama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije.

Na osnovu provedenog postupka konstatuje se da je podnosilac zahtjeva «SUŠA-COMMERCE» d.o.o. Visoko, ispunio minimum uslova za izdavanje vodne dozvole za promet opasnih materija koje nakon upotrebe dospijevaju u vode i za ispuštanje oborinskih onečišćenih i tehnoloških otpadnih voda u prirodni recipijent, te je riješeno kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Podnosilac zahtjeva je uplatio upravnu i administrativnu taksu u iznosu od 70 plus 3 KM u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi («Službene novine Federacije BiH», broj 06/98, 8/00, 45/10 i 43/13).

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u roku od petnaest dana od dana prijema Rješenja.

Žalba se predaje ovom organu neposredno ili preporučeno poštom. Žalba se taksira sa 15 KM administrativne takse prema tarifnom broju 3. Tarife federalnih administrativnih taksi.

Obrađivač akta: Sanja Miličić, građ.ing.

Po ovlaštenju
Rukovodilac sektora za izdavanje vodnih akata

Haris Ališehović, dipl.inž.građ.

Dostaviti:

- ① «SUŠA-COMMERCE» d.o.o.
- Donja Zimča bb, 71300 Visoko
- AVP Sava, ISV-vodna knjiga
- sektor 50
- sektor 40 – arhiva
- oglasna ploča – AVP Sava

15. NETEHNIČKI REZIME

Objekat benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko nalazi se u ulici Ciglanska bb općina Visoko. Firma „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. Visoko posjeduje urbanističku saglasnost, broj 12-23-9189/02 i Rješenje o odobrenju za građenje benzinske pumpe sa pratećim sadržajima na parceli k.č. 1241 KO Visoko, broj 12-23-2340/02.

Kompleks benzinske pumpe i pratećih sadržaja se nalaze između regionalnog puta RP 455 Kakanj-Visoko sa jedne strane a sa druge strane se nalazi asfaltni put koji se veže na petlju autoputa A1.

Kompleks benzinske pumpe i pratećih sadržaja čine objekti: objekat benzinske pumpe, autopraonica, rezervoari za gorivo, nadstrešnica, terminali za istakanje goriva, prodavnica, trokomorni betonski separator ulja i masti, sanitarije, septička jama, saobraćajnice i parking površine.

15.1. Emisije koje se mogu očekivati, mjere prevencije kao i mjere monitoringa

U cilju utvrđivanja emisija i negativnih uticaja na okoliš benzinske pumpe sa pratećim sadržajima, za potrebe izrade Plana aktivnosti sa mjerama i rokovima za postupno smanjenje emisija odnosno zagađenja i za usaglašavanje sa najboljom raspoloživom tehnikom (BAT), izvršena su mjerenja emisija u skladu sa članom 4. stav 1. tačka 6. Pravilnika o uvjetima za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona, broj: 6/06).

Izvori opasnosti i štetnosti za okolinu, koje može da prouzrokuje predmetni objekat, i koje mogu ugroziti okoliš dijele se na:

- Izvore zagađivanja zraka,
- Izvore zagađivanja vode,
- Izvore nastanka buke,
- Izvore ugrožavanja tla.

Mjerenjem i ispitivanjem emisija i otpadnih tokova dobijeni su pokazatelji koji su mjerodavni za ocjenu emisija štetnih materija i negativnih utjecaja na okoliš predmetnog objekta.

Zagrijavanje prostorija benzinske pumpe se vrši pomoću plinskog kondenzacijskog bojlera Vaillant koji se nalazi u objektu skladišta zatvorenim sistemom centralnog grijanja toplom vodom. Kao energent za zagrijavanje koristi se gradska mreža plina.

U plinskom kondenzacijskom uređaju voda se zagrijava toplotom izgaranja, baš kao i kod ne-kondenzacijskih uređaja. Nastali dimni plinovi obično se izbacuju kroz dimnjak vani.

Prirodni plin se sastoji većim dijelom od metana, jednostavnog spoja koji se sastoji od jednog atoma ugljika i četiri atoma vodika. Izgara plavim plamenom, čisto i u zrak emitira niske količine potencijalnih štetnih nusprodukta, čime se doprinosi zaštiti okoliša. Plin izgara čisto bez čađi ili pepela i stoga nastaju znatno niže emisije štetnih tvari nego kod lož-ulja. Prirodni plin se smatra ekološki najprihvatljivijim fosilnim gorivom.

Monitoring otpadnih voda vrši se u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije, Službene novine FBiH br. 26/20.

Uzorkovanje otpadnih voda se vrši za vrijeme trajanja tehnološkog procesa, na kontrolnom mjestu izravno prije ispuštanja otpadnih voda u okoliš ili sistem javne kanalizacije.

U cilju ispitivanja kvaliteta ispuštene otpadne vode i uticaja na recipijent, monitoring kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“ Visoko, izvršio je „Inspekt RGH“ d.o.o. Sarajevo, Ispitni laboratorij Kakanj.

Otpadne vode na benzinskoj pumpi nastale od pranja vodom radnog platoa, vozila i oborinskih voda koje sapiraju zauljene površine, preko slivnih rešetaka, odvođe kanalima u trokomorni betonski separator ulja i masti u vidu prijemnog, prelivnog i izlaznog betonskog šahta. Preliv iz treće komore odlazi u rijeku Bosnu. Sanitarna vode ide u septičku jamu, a preliv u rijeku Bosnu.

Rezultati ispitivanja otpadne vode prikazani su u Izvještaju o inspekciji br. 827/20 sa datim graničnim vrijednostima za ispuštanje otpadne vode u okoliš ili sistem javne kanalizacije.

Rezultati ispitivanja ispuštene prečišćene voda iz separatora u kanalizacionu mrežu pokazuju da izmjereni parametri zadovoljavaju granične vrijednosti emisije otpadnih voda koje se i spuštaju u prirodne recipijente u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije, Službene novine FBiH br. 26/20.

Nivo buke koja se stvara radom benzinske pumpe je za vrijeme ulaska i izlaska vozila sa platoa benzinske pumpe. Isto tako, trajanje emisije buke je zanemarljivo i u funkciji je samo vremena ulaska i izlaska vozila sa platoa ove pumpe.

Treba naglasiti činjenicu da je nivo buke koja nastaje na ovoj benzinskoj stanici značajno niži do nivoa buke koja potiče od saobraćaja sa lokalnog puta, što ovisi o vrsti vozila (putničko ili teretno) i njihovoj tehničkoj ispravnosti.

Dozvoljeni nivo buke prema Pravilniku o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma za industrijsko, skladišno, servisno i saobraćajno područje bez stanova, kojem pripada predmetni objekat, je: $L_{eq} = 70 \text{ dB(A)}$ i $L_1 = 85 \text{ dB(A)}$.

Na prostoru benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“, Ciglane, Visoko mjerenje intenziteta buke nije vršeno, te je potrebno vršiti redovan monitoring buke od strane ovlaštene institucije.

U prostorijama i na prostorima benzinske pumpe nastaju *manje količine tečnog i krutog otpada*. Kruti otpad nastaje u upravi (kancelarijski otpad), prodavnicima (ambalaža) i na platou benzinske pumpe (PET ambalaža, PVC vrećice i drugi bezopasni otpad), a sakuplja se u namjenskom kontejneru sa poklopcem zapremine $1,1 \text{ m}^3$ i namjenskim kantama sa poklopcima.

Sakupljeni otpad redovno odvozi od strane javnog komunalnog preduzeća sa kojima postoji potpisan ugovor o vršenju te vrste usluga.

Komunalni otpad se sakuplja u namjenske kontejnere i povremeno odvozi od strane Javnog komunalnog preduzeća „VISOKO“ d.o.o. Visoko.

Čišćenje separatora (tretman otpadnih voda) najmanje jednom godišnje vrši ovlašteno preduzeće „DELTA PETROL“ d.o.o. Kakanj, te mulj i talog transportuje na deponiju.

15.3. Mjere nakon zatvaranja postrojenja

Operater nema plan za prestanak rada. U slučaju da se donese odluka o prestanku rada benzinske pumpe „SUŠA COMMERCE“ d.o.o. potrebno je poduzeti sve mjere koje su zahtijevane ili će se zahtijevati prema zakonima koji su ili će biti na snazi. U skladu sa pozitivnom legislativom i Članom 67. Zakona o zaštiti okoliša (Sl. novine F BiH broj: 33/03; 38/09) potrebno je da se poduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja za izbjegavanje bilo kakvog rizika od zagađenja i za povrat u zadovoljavajuće stanje lokacije na kojoj se nalazi postrojenje. Zadovoljavajuće stanje znači ispunjenost svih standarda kvalitete okoliša koji su odlučujući za lokaciju postrojenja, osobito onih koji se tiču zaštite zemljišta i vode. Zahtjevi dati u stavu 1. Člana 67. Označavaju opće obaveze operatora koje se trebaju ispuniti tokom rada i prestanka rada pogona i postrojenja. Ovi standardi se moraju primijeniti prilikom izdavanja Okolinske dozvole.

PRILOZI:

- Kopija katastarskog plana,
- Posjedovni list,
- Rješenje o vodnoj dozvoli,
- Ugovor o pružanju komunalnih usluga sa javnim komunalnim preduzećem „Visoko“,
- Ugovor o čišćenju separatora i septičkih jama sa „DELTA PETROL“ d.o.o. Kakanj,
- Ugovor o poslovnoj saradnji sa „Inspekt RGH“ o vršenju monitoringa,
- Izvodi iz izvještaja o ispitivanju otpadnih voda 2020. godina